

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2-20
za Nemčijo celoletno . . . " 28.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V opravi prejemov mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENE

Inserati:

Enostopna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . " 18 v
za dvakrat . . . " 15 "
za trikrat . . . " 13 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oznaka, zabavale, osmrtnice itd.:
enostopna pettivrsta po 2) vln.

Poslano:

enostopna pettivrsta po 40 vln.

Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; neuradna pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 8. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Danes — začetek nemške blo-
kade proti Angleški.

4. februarja je nemška admiraliteta naznanila, da hoče začeti z 18. februarjem postopati proti Angliji na morju vse drugače, nego doslej. Ker Angleži in Francozje blokirajo avstrijsko-nemško ozemlje z odkritim namenom, da »v nasprotju z vsemi določili mednarodnega prava centralno ozemlje izstradajo«, zato hoče Nemčija povračevati milo z dragim in s podmorskimi čolni napasti in uničiti vsako ladjo, ki se bliža angleškemu ozemlju v določenem okrožju, najsi plove pod angleško ali nevtralno zastavo. »Tajno povelje« angleške admiralitete, naj si pomagajo angleški brodovi z nevtralnimi zastavami iz stiske, opravičuje tudi to postopanje Nemcev. Kar torej Angleži nameravajo napraviti Nemcem, namreč izstradati jih, to hočejo vrniti Nemci Angležem z dobrimi obrestmi.

Tako in podobno je pisalo nemško časopisje po razglasitvi tega načrta in opravičevalo postopanje nemškega vodstva s krutim postopanjem Angležev, ki se prvi niso hoteli brigati prav za nobene določbe mednarodnega morskega prava, temveč so kršili čisto svojevoljno vse pravne določbe, če je bilo le njim v korist in Nemcem na škodo.

Nemški razglas je na nevtralce napravil različen vtis. Najbolj energično se je oglasilo ameriško časopisje in sicer proti. Tudi od drugod so se čuli prav nepopoljni glasovi.

Zato je nemška admiraliteta priobčila komentar k svoji prvi izjavi, kjer poudarja, »da ne namerava onemogočiti nevtralne trgovine z Anglijo, ampak hoče nevtralce samo svariti, da se ne podajajo v nevarnost, katera jim preti ob angleškem obrežju. Nemčija ne zaznamuje svojih odredb kakor blokade, ampak označuje le vojno ozemlje ali okrožje, kakor je Anglija označila v novembru severno morje kot tako. Nemčija se noče pregrešiti proti ladjam nevtralnih držav. Nemčija hoče le opozoriti na okolnost, da preti v označenem ozemlju tudi nevtralnim ladjam nevarnost.«

Jako trezni poznavalci in presojevalci pomorskih sil Anglije in Nemčije pravijo, da bo ostalo razmerje na morju med Anglijo in Nemci bržčas staro, kakor je bilo ob začetku vojne. To se pravi: kolikor bodo mogli napraviti drugi drugim škode, toliko je bodejo napravili, kolikor pa ne, pa ne. Za mednarodno pravo in pomorske deklaracije in kar je drugih takih lepih mirovniških produktov, zato se pa nihče ne bo brigal, ne sedaj, ne pozneje. Če bodo nemški podmorski čolni zalotili kako baržo v »vojnem ozemlju«, jo bodo uničili,

ravno tako bodo pa Angleži lovili v Nemčiji namenjene ladje. Razloček bo obstajal le v tem, da bodo Angleži zasačene ladje odpeljali s seboj v luke, jih tam izpraznjevali in o njih sodili, česar seveda Nemci ne morejo storiti, ker podmorski čolni niso za to postopanje pripravljeni. Ta razloček bo seveda vplival tudi na nevtralce, bodisi ugodno ali neugodno, kakor bo že razpoloženje.

Nade, katere so stavili Nemci v svojih časnikih na izvršitev ukaza od 4. februarja, so bile jako velike. Oglasila pa se je te dni tudi »Kölnische Zeitung«, ki piše:

»Tudi za nas Nemce je velike važnosti, da obračamo na to stvar (»blokada«) največjo pozornost. Če bo namreč dovoz živil iz tujih dežel, ki igra v prehraniti Anglije glavno vlogo, res postajal vedno težavnejši, potem je jasno, da ne more to ostati brez velikega vpliva na angleško vojskovanje. Na drugi strani bi pa bila to velika samoprevara, če se dovoz ne bi dal res toliko ustaviti, kakor si mi to predstavljamo. Ravno tako, kakor se mi sme, jemo, če inozemski listi svojim bralcem pripovedujejo bajke, da mi Nemci že žaganje mešamo z moko, ker se žitna zaloga v Nemčiji vedno bolj krči, in ravno tako, kakor se na Angleškem popolnoma napačno tolmači naše odredbe za preskrbo živil kot pomanjkanje, — dočim se gre le za to, da pomanjkanje odvrnemo, — ravno tako previdno moramo mi presojati k nam prihajajoča poročila o lakoti na Angleškem. . . . Mi ne smemo verjeti, da Angleži že stradajo in da je njihovo vojevanje onemogočeno, dokler nimamo za to domnevo trdnjših podlag, kakor pa visoko žitno ceno na Angleškem. Tudi iz dejstva, da je cena nekaterih rib vsled odločb admiralitete poskočila za 100 do 200 odstotkov, še ne smemo sklepati, da so Angleži že ugnani. Če hočemo priti stvari nepristransko do dna, moramo stvar trezno presojati. Če leže vzroki draginje iz v zun dežele, je pač mnogo lažje jim priti do živega, to je ne-sporno, kakor pa, če jih je treba iskati v deželi sami, kjer je treba vpoštovati tudi vladne odredbe in vladno pomoč. Previdnost je v presoji tega vprašanja toliko potrebnejša, ker imamo tudi v Nemčiji sami dovolj zgledov draginje in njenih učinkov. Ko se je približno pred 12 leti zvišala colnina na žito za 2 marki, so mnogi ljudje rekli, da je to začetek lakote in splošne degeneracije, pa vendar ni nihče lakote umrl! Ista je bila s povišanjem cen za krnila pred dvema leti vsled suše — in danes imamo v Nemčiji več živine, nego kdaj prej, zlasti prašičev. — Za sedaj ne moremo niti izdaleka trditi, da je uvoz v Anglijo onemogočen. Nobena ladja z živila, ki je plula proti Angliji, ni bila v ne-

varnosti. Število ladij kvečjemu je bilo nekaj manjše. To so pa le posamezni slučaj. Kjer so pa nastale v uvozu luknje, se jih ne sme precenjevati. Kričaštvo, s katerim se nam podajajo tozadevna poročila in katero daje povod strahu, nas ne sme motiti. Če bi hoteli vse verjeti, kar se nam pripoveduje, bi morala vladati na Angleškem že strahovita lakota in revolte zaradi nje. O vsem tem pa ne more biti govora! Preskrbovanje Anglije z živila je bistveno neizpremenjeno in ravno tako redno kakor pred vojsko.«

To svojo trditev potrjuje pisatelj dr. Grieg s številnimi tabelami, kjer dokazuje, da se import v Anglijo ni znižal ne po vrednosti, ne po kvantiteti.

Viceadmiral Kirchhof piše v »Berl. Tagl. Rundschau« med drugim:

Po 18. februarju lahko nastopimo proti sovražni plovbi »z vsemi vojnimi sredstvi«, kjer in kakor hočemo. Ni pa treba misliti, da bi morda od 19. februarja dalje naši uspehi polnili vse stolpce v listih. Nič tega. Prvič se bo velik del sovražnega in nevtralnega ladjevja že preje umaknil z ogroženega poprišča; drugič si bo sovražnik iz vseh sil prizadeval, da se ne izvedo naši uspehi; in končno bo vse storil, da nahujska nevtralce proti nam. Pa tudi drugače bodo na Angleškem marno na delu, da s stvarnimi sredstvi nastopijo proti posledicam nemškega postopanja. Ena splošna odredba je že znana, t. j. proglasitev angleške admiralitete, da imajo vse luke Velike Britanije in Irske veljati za utrjena mesta. Kakšen je pomen te odredbe, ni natančno znano, vendar pa je verjetno, da gre za te-le okolnosti: Odslej bo vsaka ladja, tudi vsaka nevtralna, ki se približa angleškim lukam, vnaprej podrejena vojaškemu oblastem. Na ta način upajo lažje preprečiti kako nameravano sovražno delovanje — n. pr. polaganje min — pod nevtralno zastavo. Potem se najbrže preskrbi še več opiralšč in varnostnih odredb za ladje, ki bi pred podmorskimi čolni bežale v luko, da se sovražniku prepreči, da bi mogel neovirano zasledovati ladjo. Dalje se bodo zavarovala pristanišča in ustja rek z zaporami, baterijami in minami itd., ob čemer se bo smatralo mogoče sovražno obstreljevanje kot manjše zlo. To bi bile glavne stvari te odredbe. Toda še druge priprave bodo na Angleškem v teh dneh na obsežen način izvedli: Možna skrivališča sovražnih podmorskih čolnov že sedaj marno iščejo; patrolna služba se je preuredila in izboljšala; mnogo majhnih ladij se je vzelo v stražno službo; trgovski parniki so se oborožili; poizvedovanje in poročanje se bo vršilo potom letal in brezžičnih brzojavov; trgovske ladje bodo spremljale vojne ladje itd. Na ta način pripravljeni, menijo Angleži, da lahko mirnejše pričakujejo dogodkov pri-

hodnjih tednov. Zato bodi še enkrat poudarjeno, da vsaka dobra stvar potrebuje časa, in zato ne smemo v najbližjih dneh pričakovati nemogočih stvari, marveč treba potrpežljivo čakati, da naše postopanje obrodi sadove.

Nam se zdi, da tako trezno premišljevanje in stvarno presojanje koristi stvari sami najbolj.

× × ×

ZAPRTJE ANGLIJE V NEMŠKI
LUČI.

Berolinska »Deutsche Tageszeitung« je te dni priobčila oster članek proti mnenju, ki se s stališča mednarodnega prava o nemškem zaprtju Anglije razširja po Ameriki. Članek izvaža? Ne gre za zaprtje (blokada), marveč za proglasitev britanskih otokov vojnim ozemljem. Če so Američani zapazili, da tega pojma ne poznajo, moramo omeniti, da je bila Velika Britanija prva, ki ga je uvedla v pomorsko praktilko, in sicer na temelju dejstva, da so nova pomorska bojna sredstva, kakor mine in podmorski čolni, doslej običajno zaprtje razveljavila. Zedinjene države niso posredovale proti tej teoriji, ki se je kmalu začela izvajati v Severnem morju, dasi je nasprotovala dosihdob veljavnim pravnim načelom. Kako morejo potem Zedinjene države, če hočejo veljati za nevtralne, protestirati proti enaki odredbi, ako jo ukrenejo Nemci? Ko so Irce in ameriški Nemci napadali Bryana zaradi oddajanja bojnega gradiva nemškemu sovražniku, jim je odgovoril: Kaj moremo mi za to, če ima Nemčija to nesrečo, da je ameriške dobave ne morejo doseči! Enako upravičeno lahko rečemo sedaj mi: Zalostno, toda zares nesreča je za Zedinjene države, da utegne njihova trgovina priti v okoliš, ki ga je Nemčija proglasila vojnim ozemljem.

Zedinjene države se naj ne domišljajo, da bi mogle njihova ogorčenost in njihove pretnje napraviti kak vtis. Kako je že rekel Bismarck: Sklicavanju na strah se nemško srce ne odzove! Morda v Zedinjenih državah nimajo pravega pojma o tem, kaj se pravi, boriti se za svoj obstanek proti celemu svetu sovražnikov. Oni še niso bili nikoli v podobnem položaju. Nenavaden pa je opomin, da bi se naj Nemčija odpovedala posluževanju izdatnih postavniških sredstev zoper Anglijo samo zato, ker bi ta sredstva škodovala ameriškim kupčijam.

Kaj se pravi govoriti o gusarstvu (piratstvu)? To je obrekovanje. Kdor hoče izvrševati pomorske rope, ne po-greza svojega plena v morje.

LISTEK.

Nemška vojaška klavniča na bojišču.

Vojni poročevalec Pietsch opisuje v svojih poročilih velike in umne naprave za preskrbovanje Kluckove armade z mesom na bojnem polju.

Za preskrbovanje . . . zbora služi železnica C.—L. Takoimenovano zborni skladišče je na postaji A.; tu se nahajajo tudi pekarske kolone. Do semkaj se transportira živina, ki se dobavlja iz domovine, in spravi v hleve na kolodvoru; od tu je do klavnice le par minut. Ob dohodu Nemcev v A. seveda ni bilo klavnice, ki bi le malo odgovarjala stavljenim zahtevam. Zato so si Nemci za svoj namen izbrali neko tovarno za pletarske izdelke in druge take stvari, ki jo je bil lastnik zapustil, ter jo priredili za zborni klavnični. Treba je videti, s koliko umnostjo in spretnostjo so se uporabile obstoječe naprave. Da se napravi prostor, so se v strojnici kolikor mogoče odstranili stroji; na stropu so se pritrdili sestavljeni škripci za dviganje živine. Največ težav je delala kanali-

zacija za odvajanje vode. Motor za luč, ki je bil razložen, so zopet spravili v obrat, prostor pred strojnico so uredili za pregledovanje mesa in napravili odre s kljukami za obešanje pljuč, jeter in srca vseh živali in pa govejih glav. Razen tega sta se napravili dve odprti veži za obešanje mesa za razdeljevanje armadnim oddelkom. Ostali tovarniški prostori so se uredili za proizvajanje klobas, za kar so potrebne stroje dobili od doma, potem za kuhanje in shranjevanje klobas itd., dalje za razsoljevanje mesa in za cvrčenje loja. Zgradili so tudi poljsko železnico, s katero se res popolnoma neporabni odpadki odvažajo v več sto metrov oddaljeno jamo, kjer jih polivajo z apnom. V tem klavniškem obratu se preskrbuje meso za vse formacije armadnega zbora in krog A. ležeče etapne sormacije. V to svrhu se mora vsak dan zaklati 60 do 70 goved, 200 do 210 prašičev ali 900 do 920 kostrunov. Živina, ki jo etapna intendantura dovaža po železnici v A., je pod nadzorstvom posebnega veterinarja, prešičevo meso pa pregledujejo štirje pregledniki, vzeti iz armade.

Poraba postranskih mesnih proizvodov, ki se ne oddajajo naravnost

armadi, je urejena tako-le: Goveji jeziki se nasole in na željo pošljejo posameznim štabom; zaračunajo se po množini vsakdanjih mesnih porcij, to je vsak jezik velja za 6 porcij. Kostrunovih jezikov ne jemljejo iz glav, ter jih pošljejo z mesom vred četam, prešičje jezike pa porabijo za klobase. V istem prostoru ženske iz A. režejo in cvro loj, pobran od govejih črev, le-dvični loj se pa sproti oddaje četam, ki ga porabijo kot mast za pečenko in zabelo. Scvrtil loj se nalije v kotle in strjen pošilja v domovino, kjer se porabi za izdelavo mila, glicerina in sveč. Glava, srce in jetra zaklanih prešičev ter del govejih glav se izvršno izkoristijo za napravo klobas. Kože, parkljivi kosti in goveji vampi se pošiljajo v domovino. Vse drugo pa, česar vojaška uprava ne more porabiti, kakor na goveja pljuča in velik del govejih glav, se za majhen denar oddajajo prebivalstvu, ki itak nima nobenega mesa več na razpolago.

Klobas izdelujejo tri vrste: jetrne klobase z ocvirki ali brez njih, krvave klobase z jezikom ali brez njega in poljske klobase, ki se delajo iz mesa govejih glav in iz mastnega prešičevega mesa. Mast, ki se nabere pri izde-

lovanju različnih klobas, se pošlje četam kot navrzek, bodisi obenem s klobasami ali pa s prekajeno slanino. Treba pripomniti, da se strogo gleda na največjo snago ter so klobase prvostne kakovosti.

V obratu se sploh skrbi, da dobivajo vojakii snažno, zdravo, pa tudi raznolično hrano. Vsak vojak dobi na dan po 375 gramov mesa, in sicer dobe čete štirikrat na teden goveje meso, enkrat prešičevo meso, enkrat kostrunovo meso in enkrat slanino, za nameček sveže klobase, mast, slanino, surovo maslo ali sir. Opoldne dobi vsak vojak 200 gramov, zvečer pa 175 gramov mesa, vrhu tega nameček za južino in pa čaj s sladkorjem ali pa žganje. Iz tega se vidi, da so nemške čete naravnost vzorno preskrbljene s hrano.

V zborni klavnici se dobavi meso za kakih 50.000 mož, kljub temu je v celnem obratu zaposlenih le 60 mesarjev, en veterinar, 4 mesogledci in kakih 10 do 15 dlnarjev in žensk, ki dobivajo dnevno plačo. K četam se transportira meso v avtomobilih, med katerimi je spoznati mnogo berolinskih avtomobilov, iz katerih so odstranili sedeže in jih priredili za mestne transporte,

Ameriško časopisje končno vprašuje, nima li Nemčija že sedaj dovolj sovražnikov. Tako naglašanje je zgrešeno. Ponavljamo: nobena grožnja, noben ukrep Zedinjenih držav nas ne more ustrašiti, da bi se odrekli trgovinski vojni.

Anglija je odgovorila s tem, da je proglasila vse svoje luke za utrjena mesta. Ta ukrep je položaj za nevtralece pojasnil in smo ga sprejeli z zadovoljstvom. Odslej bo ameriška namera dajati trgovskim ladjam spremstvo bojnih ladij, neizvedljiva. To bi bilo tako, kakor če bi v vojni na kopnem kaka nevtralna država dala s svojim vojaštvom spremiti kak vlak, naložen z blagom ali z bojnim gradivom, pa bi zahtevala za vlak vstop v oblegane trdnjave. Če bi se Amerika zatekla k načinu spremljevanja, bi se njene trgovinske ladje pomešale med angleške, ki bi bile maskirane kot ameriške. Mislijo li Zedinjene države, da bi Nemčija tako igro mirno trpela?

Zedinjene države naj same sebi pripišejo krivdo na sedanjem položaju. Imele so priliko, postaviti se na čelo nevtralnemu zvezi ter prisiliti Veliko Britanijo, da se drži londonskih deklaracij!

NEMŠKI ODGOVOR ZDRUŽENIM DRŽAVAM.

Berlin, 17. februarja. (Kor. urad.) V odgovoru, sinoči izročnem ameriškega poslanika, izvaja Nemčija med drugim: Nemška vlada je pripravljena, da skupno z ameriško vlado resno pretehta vsako odredbo, ki more zagotoviti postavno plovbo v vojskinem okrožju. Vse delo pa otežuje: 1. zloraba nevtralnih zastav po angleških ladjah in 2. tihotapska trgovina nevtralnih trgovskih ladij, osobito z vojskim materialom. Britska vlada more nemške odredbe preprečiti, če njeno trgovinsko brodogojstvo vztraja pri uporabi nevtralnih ladij in če se nevtralne ladje tako označijo, da se izključi vsak dvom. Nemčija mora v vseh okolištinah izvesti svoje odredbe. Z ozirom na to, ker se pričakuje, da Anglija glede na ameriške pozive hoče spoštovati ameriško zastavo, je poveljnikom nemških podmorskih čolnov ukazano, naj opuste nasilnosti proti ameriškim trgovskim ladjam, če se jih kot take spozna. Da se preprečijo zamenjave, priporoča končno Nemčija Ameriki, naj pusti z bojnimi ladjami spremljati ladje, ki vozijo po vojnem okrožju z dovoljenim blagom.

ZEDINJENE DRŽAVE NAJ NAJAMEJO ZA SVOJE PARNIKE NEVTRALNO MOŠTVO.

Washington, 15. februarja. »Stefani« poroča: Nemška vlada je vlado Zedinjenih držav formalno zaprosila, naj pozovejo seвероameriške brodolastnike, da na svojih ladjah zaposlijo le po danih nevtralnih držav.

PREBARVANE ANGLEŠKE LADJE.

Kodanj, 17. februarja. (Kor. urad.) Berlingske Tidende, poroča iz Helsingborge: Neki švedski kapitan, ki se je vrnil z Angleškega, je videl, da se je pripeljal pred dnevi neki parnik pod dansko zastavo. V velikih črkah je bilo nabarvano ime ladje »Viborg«, a še z večjimi pa spodaj »Danskov«. Pozneje se je prepričal osebno, da je šlo za angleški parnik. Neki drugi kapitan poroča, da je srečal na Severnem morju dva parnika, ki sta prebarvala imena in ki sta vozila pod švedsko zastavo. Ne dvomi, da sta bila angleška.

PONESREČENO ANGLEŠKO LETALO.

Vlissingen, 18. februarja. (K. urad.) Včeraj je pripeljala neka nizozemska torpedovka nekega angleškega častnika in letalo, ki so je našli blizu izliva Selde. Častnika so internirali; letalo leži v vlissingenskem pristanišču.

Amsterdam, 18. februarja. (Kor. urad.) Angleško letalo, ki so je dvignili blizu izliva Selde, je bilo večkrat s strelji zadeto, preden se je moralo izpustiti iz zraka.

NEMŠKO ZRAČNO BRODOVJE bo, kakor naznanja nemško časopisje, pri nemški blokadi Anglije igralo veliko vlogo.

OMEJEN PROMET MED LONDONOM IN NIZOZEMSKO.

Amsterdam, 18. februarja. (Kor. urad.) Listi poročajo: Prevozniki parniki iz Rotterdamu in Vlissingenu, ki vozijo v London, so ustavili službo na Angleško. V četrtek se odpelje neka tovarna ladja iz Vlissingena, ki vzame s seboj pošto na Angleško. »Handelsblad« poroča iz Vlissingena, da se izvede poštni in blagovni promet na Angleško s tovarnimi parniki Zeeland proge ob nedeljah, ob sredah in ob četrkih pa iz Vlissingena v Tiburg.

POVIŠANO POMORSKO ZAVAROVANJE NA ŠVEDSKEM.

Kodanj, 17. februarja. (Kor. ur.) Švedsko vojno zavarovanje so povišali za 20 odstotkov. Tu se zavarovanje ni povišalo,

a lastniki ladij se pozivajo, naj ladje dobro z znaki preskrbe.

DANSKI IN NORVEŠKI MORNARJI ŠTRAJKAJO.

Rotterdam, 18. februarja. Kurjači danskih izvoznih parnikov se branijo voziti na Angleško. Zahtevajo višjo plačo. Norveški parniki so vkrcani v Aarhusu zaradi enakega štrajka moštva.

FRANCOSKI PARNIKI POD NEVTRALNIMI ZASTAVAMI.

Berlin, 17. februarja. »Tägliche Rundschau« poroča iz Rotterdamu: Francoski admiralat je, kakor poročajo listi, izdal vsem francoskim parnikom, ki plovejo po Severnem morju in po Rokavskem prelivu, povelje, da razobesijo nevtralne zastave.

ANGLEŠKI PODMORSKI ČOLN V BALTIŠKEM MORJU.

Berlin, 15. februarja. »Aftenbladet« v Stokholmu poroča, da je neki podmorski čoln, ki je imel razvito angleško zastavo, prošlo soboto popoldne sledil švedski ladji »Odin« ter se čudi, da Anglija razvija v Baltičkem morju svojo zastavo, dočim vedno navzočnost svojih ladij v tem morju zanika.

PONESREČENI ANGLEŠKI LADJI.

London, 16. februarja. (Kor. urad.) Pri Falmouthu se je v soboto razbila angleška jadrnica »Andromeda«, ki je vozila iz Londona 1928 ton žita. Ladja z žitom je izgubljena. Posadko razen enega moža so rešili. V Kanalu se je potopil angleški parnik »Hull Trader«. Od posadke so rešili tri moše.

ZOPET POTOPLJEN ANGLEŠKI PARNIK.

Havre, 7. februarja. (K. u.) »Agence Havas« poroča: Sinoči zvečer ob 6. uri 20 minut je neki nemški podmorski čoln severno zahodno od Havra napadel angleški parnik »Dulwich«. Posadka je pobegnila v rešilne čolne, ker je zagledala podmorski čoln. Parnik se je potopil v 20. minutah.

× × ×

IZ ANGLEŠKE ZBORNICE.

London, 17. februarja. (Kor. urad.) V predvčerajšnji seji spodnje zbornice je izjavil podtajnik Neil Primrose, da razsodi o tovoru parnika »Wilhelmina« sodišče. Proti ladji ne nameravajo postopati. Ako se blago proda mednarodnemu belgijskemu pomožnemu odboru, se razsoda revirira. Churchill je glede na pritožbe, da se je admiraliteta polastila skoraj petine angleške trgovske mornarice, izjavil: Vojskujemo se s pomorsko silo, ki je po svoji moči druga na svetu. Ladje potrebujemo, da preskrbujemo vojno mornarico z živim, s kurivom in s strelivom in da prevažamo ojačenja na bojno polje in jih preskrbimo z vsemi potrebnimi stvarmi. Lord Beresford je predlagal, zavezniki naj s skupno noto nevtralnimi državami naznanijo, da zabranijo dovoz vseh stvari, ki bi lahko koristile Nemčiji. O potopitvi linijske ladje »Formidable« po nekem nemškem podmorskem čolnu zahteva pojasnil, ker se je postopalo bodisi malomarno ali se je pa napravila, oziroma zapovedala velika neumnost po strategijah-amaterjih. Zahteva, naj o vsaki izgubi kake ladje po starem običaju razsoda vojno sodišče.

STAVKE NA ANGLEŠKEM.

London, 17. februarja. (Kor. ur.) Stavkati je pričelo 4000 delavcev v ladjedelnicah Viktorija in Albert. V ladjedelnici White and Company stavkajo železni strgarji in monterji, da protestirajo, ker navstavlajo neorganizirane delavce.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO. Kolomea v naših rokah. — Trdovratni boji v Karpatih. — Nad 6000 Rusov ujetih.

Dunaj, 17. februarja. Uradno se poroča: Po dvadnevem boju smo včeraj pozno popoldne vzeli Kolomejo. V bojih južno od mesta pri Klucowu in Myszynu, ki so trajali od 15. t. m., so Rusi vidno napenjali vse svoje moči, da bi obdržali mesto. Dobili so številna ojačenja. Naše prodirajoče čete so morale večkrat odbiti ljute protinapade na obeh straneh ceste, pri čemur je došlo do učinkovite naše artiljerije, ki je zadala sovražnika težke izgube. Ob 5. uri popoldne se je posrečilo s splošnimi napadi vreči sovražnika kljub srčitemu odporu iz njegove zadnje postojanke in istočasno z bežnimi sovražniki doseči Kolomejo. Preprečili smo, da sovražnik ni razrušil mostu čez reko Prut, očistili mesto bežnih Rusov in je zasedli 2000 ujetnikov, več strojnih pušk in dva topova sta padla v naše roke.

Na karpatski fronti do Wyszkowa trajajo boji z veliko trdovratnostjo. Ujeli smo nadaljnjih 4040 Rusov.

Na Rusko Poljskem in v zahodni Galiciji se je vršil le artiljerijski boj.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer. fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Zasledovalni boji.

Berlin, 17. februarja. Veliki glavni stan poroča: Severno od Memel so naše čete povsod premagane sovražnika sledile v smeri proti Tauröggen preko meje. V gozdovih severno od Augustova se vrše na raznih krajih še zasledovalni boji. Ruski oddelek, ki je šel iz Lomza v Kolno, je poražen. Ujeli smo 700 Rusov in 6 strojnih pušk zaplenili. Istotako je bil sovražni oddelek pri Grajewu vržen na Ossowiec. Na zasedeni fronti Plock-Racionz (na Poljskem severno od Visle) se, kakor se kaže, razvijajo trdovratnejši boji.

Iz Poljske južno od Visle nič novega.

Najvišje armadno vodstvo.

× × ×

RUSKA POROČILA O PORAZIH V VZHODNI PRUSKI.

Veliki snežni viharji. — Izolirani ruski oddelki. — Učinkovanje nemške kavalerije.

Petrograd, 17. februarja. Vsled ostre cenzure more rusko časopisje podati le zelo okrajšana poročila o bojih na vzhodnem Pruskem. »Ruskoje Slowo« pravi, da trenutna opustitev ruskih postojank na vzhodnem Pruskem ne daje nobenega povoda za izredno vznemirjenje. Tudi Nemci so bili že večkrat prisiljeni, da so se iz strateških razlogov umaknili. List dalje piše, da so Nemcem pomagali k uspehu veliki snežni viharji med 8. in 10. februarjem. »Nowoje Wremja« niše, da so Nemci z nepričakovanimi napadi istočasno na več točkah pridrli ruske postojanke, tako da so bili različni oddelki ruske armade popolnoma izolirani. Po poročilih drugih listov je močna uporaba kavalerije na nemški strani Ruse prevarila o pravem cilju napada, tako da jih ni le presenetila nemška ofenziva, ampak so napada pričakovali drugod, kot se je končno izvršil.

RUSKA VOJNA POROČILA.

Dunaj, 17. februarja. Uradna ruska poročila govore o silovitem zbiranju nemški čet v vzhodni Prusiji, nakar so Nemci s svojimi premočnimi silami pričeli v velikem obsegu prodirati. Poročevalci naglašajo, da so doletele Ruse v teh bojih zelo velike izgube. Nemci so na primer uničili neko celo baterijo. Iz Petrograda se poroča, da se je vsled Hindenburgove zmage v vzhodni Prusiji položaj popolnoma izpremenil. Rusi so prisiljeni, da se morajo umakniti daleč nazaj in da se čete preuredé tako, da se olajšajo operacije. Nemško prodiranje v vzhodni Prusiji se je pričelo popolnoma nenadno in presenetljivo. V boj so odposlali Nemci najvišje mero svojih sil. Ob Bzuri in Rawki boj ni bil tako silovit. »Rječ« izjavlja, da se morajo Rusi umikati iz strateških razlogov. List razpravlja tudi o bojih pri Varšavi, kjer nameravajo Nemci vreči Ruse nazaj. Kako ljuto da Nemci napadajo, dokazuje dejstvo, ker so otvorili iz petih črt silovit ogenj na ruske postojanke. Z uradne strani se naglašja, da Nemci in Avstrijci v Karpatih in v Bukovini trajno napadajo in da se nahajajo po številu v premoči. Kljub temu se umikajo Rusi iz Bukovine le iz strateških razlogov. Neuspehe na teh bojiščih pripisujejo neugodnemu vremenu, sovražnikove premoči in z ozirom na sovražnikove boljše postojanke. Kljub olepšanju izvaja rusko časopisje, da zaveznika zadnje dni na vseh bojnih črtah silovito napadajo in da se morajo Rusi za zdaj braniti. »Nowoje Wremja« omenja silovite ruske izgube pri operacijah na Poljskem.

RUSKO URADNO POROČILO.

Rotterdam, 17. februarja. Uradno poročilo ruskega generalnega štaba z dne 9. februarja se glasi: Na vzhodnem Pruskem se boji nadaljujejo. Na desnem in levem bregu Visle ni nobenih pomembnih dogodkov. V Karpatih zasledujejo naše čete sovražnika pri Dukli, Lupkowi in Užoku in prodirajo dalje. Tu smo zopet ujeli 23 častnikov in 1500 mož in zaplenili več strojnih pušk in 1 možnar. — Poročilo 11. februarja pravi: Potrjuje se vest, da Nemci izpraznjujejo Lodz. Nemci v naglici prepeljavajo zaloge v Kališ. Kolodvor Lodz je poln sovražnih čet.

Najnovejšo rusko uradno poročilo se glasi: Na fronti od Njemena do Visle so se dne 13. februarja vršili boji na istih točkah kot prejšnji dan. Na levem bregu Visle divja običajni artiljerijski boj. V Karpatih smo odbili trdovratne napade Avstrijcev pri Svidniku. Na levem bregu gornjega Sana smo nekoliko prodrli in ujeli več kot 1000 sovražnikov ter zaplenili pet strojnih pušk. Nemci, ki so napadli višine pri Mylo in Koziowki med Beskidi in Wyszkwom, so bili z velikimi izgubami vrženi nazaj. Naše čete so podvzele

protinapad od Tuhle do Wyszkowa in pregnale sovražnika z utrjenih višin. Znatne avstrijske čete korakajo po cestah, ki vodijo proti Nadworni in Bukovini.

PARIŠKO-RUSKA POROČILA.

Pariški listi poročajo v tolažbo svojim čitateljem ob ruskem porazu pri mazurskih jezerih, da so Nemci pri bojih pri Bzuri dne 10. t. m. imeli 45.000 mrtvih. Koliko izgub so imeli Rusi, pa zamolče.

NEMŠKE ZMAGE NA VZHODNEM PRUSKEM.

Začetkom vojne so Nemci v 18 dneh uničili tri ruske armade in izpeljali do srede oktobra zasledovanje Rusov do Njemena. Položaj v Galiciji in na Rusko Poljskem je pa prisilil nemško vojno vodstvo koncem septembra, da je znatno oslabilo Hindenburgovo armado in vsled tega je bil Hindenburg prisiljen, da se je odslej zadržal defenzivno.

Ta defeziva je trajala pet mesecev, pri čemur je Hindenburg umel kljubovati novo došli ruskim silam, kakor sedaj vemo 11 pehotnim in več konjeniškim divizijam. Moral je sicer zopet žrtvovati majdel vzhodne Pruske, vendar je mogel držati črto ob mazurskih jezerih. Tja se Rusi niso več upali, ker so bili tam že trikrat tako zelo poraženi.

Začetkom februarja je moglo nemško vojno vodstvo med tem izvežbane nove čete poslati na vzhodno Prusko. S temi ojačenji je maršal Hindenburg pričel drugo ofenzivo proti Rusom in v devetdnevni bitki izvojeval odločilno zmago.

Ta zmaga prav nič ne zaostaja za prvimi tremi zmagami, ker je uničil četrto proti vzhodni Pruski naperjeno rusko armado, ki je štela 5 in pol armadnih zborov in je bila enako močna kot bivša njemenska in narevska armada. Tudi materijelni uspeh ni manjši, kajti dosedaj je ujetih že nad 50.000 Rusov in zaplenjenih veliko topov, strojnih pušk in drugega vojnega materiala.

S to zmago je popolnoma poraženo skrajno severno rusko krilo. Rusi beže v svoje velike, močno utrjene postojanke na črti Njemen-Bohr-Narew in s tem postane ta črta izredno važna. Ta ruski obrambni zid nudi najprej bežeči ruski armadi kritje in omogoča Rusom, da za to črto zbero in urede svoje poražene čete in po veliki strateški železnici Iwangorod-Varšava-Bjelostok-Vilna dobe nova ojačenja, da lahko ustavijo nemško prodiranje.

Kaže se pa že več pojavov, ki precej zmanjšajo vrednost te črte. Najprej je treba uvaževati nemško prodiranje severno od Visle, ki je v zvezi z operacijami v vzhodni Pruski doseglo že črto Plock-Bjelsk-Racionz in se do 50 km približalo narevski črti. Vemo tudi, da so Nemci Ruse severno od Tilsita porazili in vrgli čez Tauröggen. To prodiranje Nemcev pa ne pomeni nič manj, kot da je severno krilo črte Njemen-Bohr-Narew, trdnjava Rowno ogrožena. V splošnem lahko trdimo, da je črta Njemen-Bohr-Narew na fronti že vezana, njeno severno krilo pa direktno ogroženo.

S tem je nastal velik strateški položaj, ki je velikanske važnosti in ki odvarja za bodočnost nepregledne posledice. S sedanjim situacijo je obkolitev ruske fronte, izvršena, čeprav za sedaj še ne neposredno, vsekako pa posredno. Izvojevati je treba le še črto Narew s trdnjavama Zegrze-Pultusk, da se napravi prosto pot.

NEMCI NA POLJSKEM.

Poznanj (Posen), 17. februarja. »Kurjer Warszawski« poroča: Prebivalstvo iz krajev nad desnim bregom Visle, kjer se bijejo zdaj ljuti boji, je pobegnilo v mesto Czerwinski ob Visli, ki leži blizu trdnjave Novogeorgievsk (poljsko Modlin), kjer begunce odirajo in kjer stradajo. Veliko beguncev je že umrlo na lakoti. Okolica Gorakalwarja-Clisk predstavlja sliko bojišča. Zaprete so vse trgovine. »Gospodari« sodrga. Tu in proti Ostrolenki prodirajo Nemci iz vzhodne Prusije. V teh krajih znani pod imenom puščava Murpir, trajajo vojne operacije že več tednov. V Myszymecu je porušenih 234 hiš. Požgani so nadalje kraji Polty, Wach, Wolkowo in več vasi. »Mazur Plozki« poroča iz Wloclaweka, da se promet normalno razvija, pač je pa strašno drago, ker so Rusi oplenili vse pristave. Vsled bojev je močno trpel Nieborow s posestvom kneza Radzwill, nadalje Wolasydlowiecka in Humin, kjer sta uničena cerkev in tvornica spirita; tudi Walewice, Jeziorko, Krosnowa in Kobylin so veliko trpeli. V okrajih Wielun in Sieradz so požgani skoraj vsi kraji. Cela cesta iz Wieluna do Čenstochowa je močno utrjena.

CESAR VILJEM SAM NAZNANIL ZMAGO.

Kraljevec (Königsberg), 18. februarja. (Kor. urad.) Cesar Viljem je dne 17. t. m. popoldne sam brzojavil sedanjemu višjemu predsedstvu: Rusi

uničevalno poraženi. Naša ljuba vzhodna Pruska je prosta sovražnika. Viljem.

TRDNJAVA VILNA ZAPRTA.

Milan, 17. februarja. »Sera« poroča iz Petrograda, da je trdnjava Vilna vsled ruskega poraza v vzhodni Prusiji od sobote politično in vojaško popolnoma zaprta.

CESAR VILJEM V BERLINU.

Berlin, 18. februarja. (Kor. urad.) Cesar Viljem je došel za kratko dobo v Berlin.

(To poročilo dokazuje, da so izmišljene govorice, katere so nekateri raztrosili okoli, da bi bil nemški cesar pri Varšavi padel.)

VESELJE V BERLINU OB HINDENBURGOVI ZMAGI.

Berlin, 17. februarja. (Kor. ur.) V mestu vlada nepopisno veselje vsled Hindenburgove zmage, katere važnost se je doglala šele iz zadnjega uradnega obvestila. Vse hiše so v zastavah. Pouk v šolah je izostal. Listi v svojih razmotrivanjih o zmagi opozarjajo tudi na uspešno prodiranje hrabre avstroogrske armade v Bukovini. »Berliner Zeitung am Mittag« piše: O uspehih na vzhodu gre zahvala žensalnemu vodstvu in junaški hrabrosti čet v zvesti slogi skupno nastopajočim zveznim armadam.

ODLIKOVANI NAČELNIK NEMŠKEGA GENERALNEGA ŠTABA.

Berlin, 17. februarja. Cesar Viljem je podelil načelniku generalnega štaba poljske armade generalu pehote Falkenhaynu z ozirom na njegove zasluge ob zmagi v Mazurih red pour la merite.

RUSKI CAR SE VRNIL Z BOJIŠČA V CARSKO SELO.

Peterburg, 16. februarja. Peterburška brzojavna agencija poroča: Car se je vrnil z bojišča v Carsko Selo.

× × ×

BOJI V KARPATIH.

Budimpešta, 17. februarja. »A Nap« poroča iz Körösmező: Skoraj na celi karpatski črti se bijejo najljutejši boji. Rusi poizkušajo na številnih mestih z vso odločnostjo priti naprej. Na bojni črti v Bukovini se boji za naše čete jako ugodno razvijajo. Nekaj časa so poizkušali Rusi za braniti našim četam prehod čez Seret. Prisiljeni so pa kmalu morali zapustiti svoje postojanke in so umaknili svoje varnostne čete proti Prutu. Zavzete Nadworne so naše čete lahko dobro izkoristile. Na črti Stanislav-Kolomeja se Rusi bolj upirajo. Govori se, da namerava vodstvo ruske armade zapustiti Bukovino in južnovzhodni del Galicije, da se zamorejo uspešneje braniti na karpatski bojni črti.

BOJI PRED ČRNOVICAMI.

Bistrica, 17. februarja. Prvotno mnenje, da bodo Rusi brez boja zapustili Črnovice, se je izkazalo kot napačno. Od naših čet zasledovani Rusi so v okrožju 20 km južno od Črnovic se ustavili in dobili s severa ojačaja, da začno zopet boj z našimi četami. Naše iz južne Bukovine prodrla čete stoje pri mestu Seret in Storozyecu ob reki Seret, med tem ko iz marmaroškega komitata proti Wlznici ob Czeremoszu v severni smeri proti Prutu prodrla čete stoje v vzhodni smeri proti Črnovicam. Rusi so tedaj od naših čet v polkrogu obkoljeni, tako da se bo bila bitka najbrž vzhodno in južno od Črnovic med Hlinico, Mihalici in Tereszynom.

RUSI ZAPUSTE LVOV?

Dunaj, 16. februarja. Tukajšnji galitski begunci so iz Lvova zanesljivo obveščeni, da je pozval ruski gubernator v Lvovu finančne zavode, naj se preselijo z blaginjami v Kijev. Večino bolnišnic za ranjene so že izpraznili in odslovili zaposlene civilne zdravniške. Nadzorovanje šol je prepustila ruska vlada vojaškemu gubernatorju. Visoke šole so zaprte. Izdaja se odredbe tistim gimnazijem in ljudskim šolam, ki še niso otvorene.

BEDA V LVOVU.

Krakov, 17. februarja. Tukajšnji listi posnemajo po kijevski »Misli« naslednje podatke o bedi v Lvovu, ki jo čutijo zlasti uradniški krogi: Po ulicah je videti ženske v starih oblekah, katerim se pozna, da so bile enkrat elegantne, ko prosijo za milodare, da morejo otrokom utolažiti glad. Otroci uglednih družin kolportirajo po cestah časopise, da zaslužijo par vinarjev. V ogrevalnicah dobi vsak dan 40.000 oseb brezplačno kosilo; mnogi si nesejo kosilo na dom, da jim ni treba jesti na cesti, kajti v jedilnicah je težko dobiti prostora.

VOJAŠKO POVIŠANJE REKTORJA LVOVSKE TEHNIKE.

Krakov, 17. februarja. Rektor Lvovske politehnike dr. Huber, ki služi v Przemyslu kot poročnik, je bil v priznanje za njegove zasluge imenovan za nadporočnika.

PREDSEDNIK DEŽELNEGA NADSO- DIŠČA V LVOVU ODSTOPIL.

Krakov, 17. februarja. »Gazeta Poniędzalskowa« je dobila iz Lvova poročilo,

da je predsednik tamošnjega dež. nadso- dišča dr. vitez pl. Przulski prostovoljno odstopil, ker ni dopustil razsojanja v več slučajih, češ, da spada stvar v kompetenco najvišjega kasacijskega dvora. Za njegovega namestnika je bil imenovan deželnosodni svetnik dr. Miziewicz.

RUSKA PROPAGANDA V GALICIJI.

Krakov, List »Prikrpatskaja Rus« v Lvovu, ki je že pred vojno zastopal rusko propagando v Galiciji, je priobčil govor, ki ga je imel ruski pravoslavni nadškof Evlogij v ruski lvovski cerkvi. Dejal je: »Ako bje v prsih vsega ruskega naroda od Karpotov do Velikega Oceana eno srce, naj bo tudi ena vera, ena molitev, ena cerkev, da bo ruski narod v resnici popolna enota!« Ta izjava ruskega nadškofa je zelo značilna. Doslej je pripadal pretežni del Rusinov v Galiciji, ki jih Rusi uradno označujejo za Ruse, katoliški ali grški uniatski cerkvi. Temu bo pa sedaj ruska državna cerkev napravila konec. Ne smemo dvomiti, da ji država ne bo za to dala sredstev, pač pa dvomimo, če bo imela Rusija čas, uresničiti ta program v Galiciji.

× × ×

RUSIJA NAS NAMERAVA IZSTRADATI.

Carigrad, 17. februarja. »Sabah« poroča: Rusija je napovedala v Bukareštu, da preišče s topničarko na Donavi vse transportne ladje, da prepreči dovoz blaga po Donavi v Avstrijo.

× × ×

METROPOLIT ŠEPTICKIJ.

»Ukrainische Nachrichten« poročajo: Dopisnik ruskega dnevnika »Južnyj Kraj« piše iz Kurska, da je o Božiču metropolit Šeptickega obiskal dr. Bocjan, ravnatelj rusinskega katoliškega semenišča v Lvovu, ter mu prinesel knjig, denarja in obleke. Metropolit stanuje v nizki sobici v četrtm nadstropju. Ker se ne more nič sprehajati, ga vedno glava boli. Pred dvema tednoma je metropolit vložil prošnjo na notranjega ministra, naj ga postavijo pred sodišče; če je kriv, naj ga pošljejo magari v Sibirijo. Takega življenja pa ne more več prenašati, ker mu vsled pomanjkanja zraka in gibanja pešajo moči.

Nadalje poročajo »Ukr. Nachrichten«, da se ruski dnevnik »Kolokol« zavzema za metropolita in graja surovo obnašanje ruske duhovščine, ki je metropolita med službo božjo izgnala iz cerkve. O pisanju »Kolokola« smo v »Slovincu« že poročali. Zdi se nam, da je naše prejšnje poročilo zanesljivejše, kakor poročilo »Ukr. Nachrichten«.

× × ×

RUSKO PRIJATELJSTVO NAPRAM POLJAKOM.

Petrograd, »Birževija Vjedomosti« poroča, da so bile v Petrogradu zaplenjene svetinje, ki so se prodajale v korist bednim prebivalcem Poljske. Na eni strani je bila izdelana podoba Rusa in Poljaka, ki si bratsko segata v roke, na drugi strani pa je bil upodobljen ruskopoljski orel. Petrogradski mestni glavar je prepovedal prodajo teh svetinj ter ukazal svetinje zapleniti.

RUSKI GLAS O USODI POLJSKE.

Krakov, 17. februarja. V tukajšnjih poljskih krogih je vzbudil veliko pozornost članek v ruskem naprednem glasilu »Utro Rosyi«, ki se peča z bodočimi razmerami v Poljski. List piše med drugim: Dasi so nemške in avstroogrske čete zmagovito zasedle že velik del Poljske, vendar vlada v ruskih vladnih krogih mnenje, da bo Rusija, kadar zmagaja, sporazumno s svojimi zavzeticami, Francijo in Anglijo, odločilo o nadaljni usodi Poljske. To misel treba z ogorčenjem odbiti. Francija in Anglija v tem vprašanju absolutno ne moreta imeti nobene odločilne besede, ker je to splošno slovanska stvar, v kateri gre odločanje edino Rusiji. K temu pripominjajo poljski krogi: Kakšna bi bila ta odločitev, si je lahko misliti, ako se vidi, kako Rusi že sedaj postopajo s poljskim prebivalstvom. K sreči dajejo dosedanje zmage zavezniških čet trdno upanje, da Rusija ne bo imela odločati v poljskem vprašanju.

× × ×

ODOBRANI SKLEPI RUSKEGA MINISTRSKEGA SVETA.

Petrograd, 17. februarja. (K. u.) Car Nikolaj je odobril sledeče sklepe ministrskega sveta: 1. o zemljiških in najemniških pravicah avstrijskih, ogrskih, nemških in turških državljani v Rusiji; 2. o enakih pravicah gotovih skupin avstrijskih, ogrskih in nemških naseljencev, ki so sprejeli rusko državljanstvo; 3. o ugasnjenju teh pravic naseljencev v obmejnih ozemljih.

× × ×

SIBIRSKI IZGNANCI.

»Birževija Vjedomosti« pišejo, da se izgnanci, ki jih pošilja ruska vlada v Sibirijo znatno razlikujejo od tipa dosedanjih izgnancev. Na mesto političnih zločincev so stopili sedaj baltijski baroni, nemški kolonisti in različni voluntni osumljeni ljudje. Število teh izgnancev je zelo znatno. Samo iz lublinske gubernije je bilo na podlagi odredb vojaških oblasti izgnanih 600 oseb v gubernijo Tobolsk in Irkutsk. Baltijski baroni se pošiljajo večinoma v narimsko provinco, v kateri so vasi, v katerih bivajo izključno sami baroni. Okoli 200 oseb so poslali v Turuhan. Ti izgnanci živijo v enakih razmerah kakor politični zločinci. So pod policijskim nadzorom ter ne smejo poučevati, izvrševati zdravniške prakse, nadalje ne smejo biti lastniki tiskarn, litografskih zavodov, knjigotrdnic in tudi delati ne smejo v takih podjetjih. Prepovedani so jim tudi koncerti in predavanja; tudi se ne smejo brez dovoljenja odstraniti iz kraja, v katerem bivajo. Nadzorstvo nad izgnanci imajo posebni stražniki. Prihod velikega števila izgnancev je povzročil podraženje živil in stanovanj.

× × ×

RUSIJA IZPUSTILA PRIDRŽANE AVSTRIJSKE DIPLOMATE.

Dunaj, 17. februarja. (K. u.) Zunanje ministrstvo je s pomočjo španske in amerikanske vlade doseglo, da so Rusi 15. t. m. pridržane naše diplomate izpustili na svobodo in da se lahko vrnejo domov.

× × ×

NADVOJVODINJA IZABELA ODPOTOVALA NA SEVERNO BOJIŠČE.

Dunaj, 17. februarja. Danes jutraj je odpotovala nadvojvodinja Izabela na severno bojišče, da obišče svojega očeta, nadvojvodo maršala Friderika.

Uradni izkazi izgub.

Izgube 17. pešpolka.

Ujeti: Auber Anton, 4. stot.; Bačar Jožef, 5. stot.; iz Šmihela-Stopice; Bojda Dominik, 9. stot.; Barle Jožef, 3. nad. stot.; Banko Ivan, 3. stot.; iz Dragomila; Benedikt Franc, 2. odd. strojnih pušk, iz Sela nad Skofjo Loko; Berglez Jožef, 3. stot.; iz Grosuplje; Berlić Ivan, 16. stot.; iz Zgor. Tuhinje; Braniselj Anton, 4. nad. stot.; iz Cerknice; Čaudek Jakob, 2. maršstot.; iz Arziš; Čebulj Franc, 2. maršstot.; Čemažar Anton, 5. stot.; Čot Anton, 2. odd. stroj. pušk, iz Brezovice pri Ljubljani; Črtalič Stefan, 2. nad. stot.; iz St. Jerneja; Debevc Anton, 2. odd. stroj. pušk; Dekleva Franc, 4. maršstot.; iz Košane; Dimic Ivan, 2. maršstot.; iz Tržišča; Doblerkar Silvester, 4. stot.; iz Trebelnege; Dovjak Lovrenc, 3. stot.; iz Viča pri Ljubljani; Drolac Franc, 6. stot.; iz Podhrške nad Kamnikom; Flis Jožef, 2. maršstot.; iz Prečene; Germ Jožef, 2. odd. stroj. pušk; Gorenc Franc, 3. stot.; Grabovec Ignacij, 3. maršstot.; iz Litije; Grčar Viktor, 5. stot.; iz Radovljice; Gregorič Avgust, 5. stot.; Grilj Ivan, 2. odd. strojnih pušk; Jamar Martin, 2. maršstotinja, iz Tržišča; Janec Ivan, 5. stot.; iz Krškega; Jelinkar Jožef, 3. stot.; iz Kresnice; Jontez Alojzij, 2. odd. stroj. pušk; Jordan Franc, 2. stot.; Kerstajn Jožef, 2. maršstot.; iz Kranjskegore; Klobučar Jožef, 3. stot.; iz Šmihela-Stopice; Klopčič Lenard, 3. maršstot.; Komotar Franc, 9. stot.; iz Ježice pri Ljubljani; Končina Filip, 3. stot.; iz Tržišča; Kovarič Jožef, 7. stot.; iz Prečene; Kuclar Ivan, 3. stot.; iz Viča; Likozar Franc, 2. maršstot.; Mandl Jožef, 3. stot.; Markizetti Franc, 3. stot.; iz Boh. Bistrice; Metelka Ivan, 5. stot.; Milnar Ivan; Molan Jurij, 1. stot.; iz Vel. Doline; Nečemar Franc, 2. odd. stroj. pušk; Nemanič Jožef, 3. stot.; iz Božjakovega; Noč Franc, 2. odd. stroj. pušk, iz Koroške Bele; Osterman Rudolf, 4. maršstot.; Plevel Jožef, 3. maršstot.; Plochl Erih, 4. stot.; iz Gradca; Preve Edvard, 2. odd. stroj. pušk, iz Radovljice; Pureber Martin, 13. stot.; iz Toplice; Rakovec Filip, 16. stot.; Reiter Ivan, 4. stot.; Rojnik Ivan, 3. maršstotinja; Škur Jožef, 2. maršstot.; iz Ljubljane; Selan Matija, 4. stot.; iz Ježice pri Ljubljani; Setič Jurij, 10. stot.; Simončič Franc, 3. stot.; iz St. Jerneja; Smolej Jožef, 3. stot.; Smovec Franc, 3. stot.; z Dobrove pri Ljubljani; Strah Franc, 3. maršstot.; iz Vidma pri Kočevju; Tomazič Franc, 3. stot.; iz Trebelnege; Tomšič Ivan, 3. stot.; iz Spod. Kašlja; Turel Viktor iz Vrtojbe; Urbančič Ivan, 3. stot.; Vengar Matej, 2. odd. stroj. pušk, iz Koroške Bele; Verhunc Franc, 2. odd. stroj. pušk, iz Viča; Vidmar Franc, 3. maršstot.; iz Žužemberka; Vodenik Anton, 3. stot.; Vodnik Franc, 2. maršstot.; iz Zaboršta; Vodopivec Anton, 3. maršstot.; iz Krškega; Vogrin Martin, 6. stot.; iz Vel. Doline; Vozel Alojzij, 9. stot.; Zadnik Franc, 1. stot.; iz Britofa pri Kranju; Zajec Anton, 3. stot.; iz Višnjegore; Zalokar Ivan, 4. stot.; iz St. Jerneja; Zavoršnik Franc, 2. odd. stroj. pušk; Zupančič Franc, 3. stot.; iz Trebnjega.

Popravki k seznamom izgub. Kajžar Franc, 17. pp., 9. stot., ujet v Rusiji; je bil označen za ranjenega. — Krevelj Jožef, 17. pp., 4. stot., iz Krškega, ujet v Rusiji. — Pirce Milan, 17. pp., 11. stot., ujet v Rusiji. — Zlabnik Ivan, 17. pp., 10. stot., iz Košane, ujet v Rusiji. — Jeretina Karel, 17. pp., 3. stot., iz Ljubljane, ujet v Rusiji; je bil označen za ranjenega. — Sajovic Ivan, 17. pp., 3. stot., ujet v Rusiji. — Jerse Ivan, 17. pp., 5. stot., iz ljubljanske okolice, ujet v Rusiji. — Juvančič Franc, 17. pp., 3. stot., iz Cerknice, ujet v Rusiji. — Korošec Vinko, 17. pp., 3. stot., iz Blok, ujet. — Smolčič Jožef, 17. pp., 12. stot., ujet. — Sovinšek Franc, 17. pp., 12. stot., iz Podhrške nad Kamnikom, ujet. — Urbas Ivan, 17. pp., 9. stot., iz Cerknice, ujet. — Zupančič Karel, 17. pp., 6. stot., ujet.

Z Juga.

RUSKA POMOŽNA AKCIJA ZA SRBIJO.

Kodanj, 17. februarja. Tajno srbsko odposlanstvo, ki se je za nekaj tednov mudilo v Petrogradu, je dalo povod, da je včeraj posebno rusko odposlanstvo odpotovalo v Niš, kjer se bo osebno posvetovalo s kraljem Petrom. Kakor se poroča iz Petrograda, ie ondi splošno mnenje, da bo

morala Rusija Srbijo podpreti vsaj z 200 milijoni, da se odpomore le največjim potrebam v deželi. V Niš je dospelo tudi posebno angleško odposlanstvo, in sicer general Pagget in dva višja častnika. Ko dovrše svojo nalogo v Srbiji, se podajo v ruski glavni stan k velikemu knezu Nikolaju Nikolajeviču.

IZ SRBSKE ARMADE ODPUSČAJO MOHAMEDANCE.

Iz Soluna se poroča, da je srbska vlada odredila, da se mohamedanci oproste vojne dolžnosti in da se vsi mohamedanci, ki so že unovačeni, odpuste domov.

ČRNOGORSKI KRALJ O KONCU VOJNE.

»Az Est« je preko Sofije dobil izjavo črnogorskega kralja Nikolaja, ki je izšla v »Malem Žurnalu« v Nišu. Ta izjava se glasi: »Drama, ki se sedaj odigrava na pozornici Evrope, bo imela važen epilog. Ako zmagamo, bomo v prvi vrsti obračunali z nemškim militarizmom. Toda tudi Avstro-Ogrska ne bo ostala nedotaknjena. Poljska postane neodvisna kraljevina. Francija in Rumunija izideta iz vojne teritorialno povečani. Srbija in Črnagora se zedinita pod žezlom enega srbskega vladarja, ki je potegnil meč in ki je svoje prsi izpostavil sovražnikovim kroglijam. Tako se bo uresničil ideal Črnogorcev in Srbov o srbskem zedinjenju.« Koga je mislil kralj Nikola pod skupnim srbskim vladarjem, tega niti poročevalec »Malega Žurnala« ne ve.

DENAR IN KRI.

Iz Sofije se poroča: Nacionalistično glasilu »Edinstvo«, ki je v zvezi z generalom Savovom, piše ob priliki »Reuterjeve« vesti, da bo trojni sporazum dal denar v vojne svrhe onim državam, ki se nagibajo na njegovo stran. S tem se hoče priti do cilja, da se nevtralne vlasti vmešajo v vojsko proti Avstriji in Nemčiji. Ali mi ne verjamemo — pravi imenovani list — da bi se med današnjim civiliziranim ljudstvom našli državniki, ki bi kri svojega naroda prodali za denar.

Obstreljevanje Bara.

Milan, 17. februarja. Iz Cetinja se poroča: Predvčeršnjim se je pripeljal v pristanišče Bar neki avstro-ogrski torpedni rušilec in dve torpedovki. Ladje so obstreljevale lope, kjer se nahaja blago, ki so ga pripeljali Francozi. Škoda ni velika; neka črnogorska jadrnica je bila zadeta.

Vpad Albancev v Srbijo.

Niš, 17. februarja. (K. u.) Srbski brzojavni urad poroča: Albanci napadajo celo našo mejo. Predvčeršnjim so prišli Albanci v Ohrid, kjer so se morale naše po številu slabejše čete umakniti pred sovražnikom. Albanci so zavzeli včeraj višino Čija — Fazan, ki leži zahodno od Ohridskega jezera. Predvčeršnjim so se bili cel dan boji v Ruino in za postojanke pri Rajacu. Boj se je včeraj še bil. Krščansko prebivalstvo v Rodogodi, Lini in v drugih obmejnih krajih je pobegnilo v Strugo. Med včeršnjimi boji je bilo ubitih, oziroma ranjenih na naši strani 30 mož. V okraju Prizren se je ustavilo prodiranje Albancev. Prizren je izven nevarnosti. Vsak čas se pričakuje, da naše čete zopet vkorakajo v Vranište.

Sofijski atentat pripravljen v Rusiji.

Bukarešt, 17. februarja. »Diminea- ca« poroča: Rusija v zadnjem času vedno odločneje poudarja svojo zahtevo po Dardanelah in Carigradu. To dejstvo je tako v tukajšnjih krogih tudi v atenskih krogih povzročilo največje razburjenje, vsled česar je tudi padla vrednost ruskega rublja. List obdolžuje ruske uradne kroge, da so pripravili zadnji bombni atentat v Sofiji in pravi: Še par takih nasilstev ruske diplomacije in rumunsko ljudstvo bo stalo tam, kjer mora biti vsak trezno misleči človek: na avstrijsko - nemški strani.

Definitiven sporazum med Rumunijo in Bolgarijo?

Bukarešt, 18. februarja. Visoke politične osebnosti izjavljajo, da se bliža definitiven sporazum med Rumunijo in Bolgarijo. V kratkem dospe v Sofijo bivši minister Niko Filipescu s polnimi pooblastili rumunske vlade, da sklene rumunsko-bolgarsko konvencijo. Glavni pogoj bi utegnil biti odstop Dobrudže Bolgariji (brez Silistrije), kakor hitro pride Rumunija v posest Transilvanije in Bukovine. Poroča se, da je ob rumunski meji zbrana velika ruska voja sila. Od ruske strani se utegne Rumuniji staviti ultimatum, v katerem se bo zahtevalo, da Rumunija v vojni proti Nem-

čiji in Avstriji intervenira ali pa brez omejitve dovolj prosto pot skozi Rumunijo 300.000 ruskim vojakom.

Turčija v vojski.

VOJSKA NA KAVKAZU.

Carigrad, 17. februarja. (Kor. ur.) Iz Carigrada se poroča: Ruska armada na Kavkazu je skrajno oslabiljena in vsled bolezni in velikih izgub v prejšnjih bojih obsojena k nedelavnosti. Pri večini ujetih ruskih vojakov so našli pisma, ki opozarjajo na strašne izgube na vseh bojiščih in ki svetujejo vojakom, naj se ne puste moriti zgolj v zabavo carja in njegove okolice.

RUSKA POROČILA.

Ruska petrograjska poročila trdijo, da je rusko brodogradbeno podjetje Trapezunt, razrušilo tri mostove in potopilo 50 sovražnih ladij.

BOJI ZA SUEŠKI PREKOP.

Carigrad, 17. februarja. (Kor. ur.) Dopisnik »Agence telegraphique Milli« poroča iz Bagdada: Neki kavalerijski oddelek 130 mož je poizvedoval v okolici Šabicha. Poginjal je v beg nad 200 sovražnikovih jezdecev, ki jim je zadal velike izgube. Neki otomanski oddelek je prodiral proti Kornu. Približal se je postaji angleških topničark. Angleške straže in topničarke so se umaknile z izdatnimi izgubami nazaj. Otomani so osvojili dva topova in veliko streljiva; izgubili so le tri mrtve in nekaj ranjenec. Sovražnik je bežal za utrdbe Korne.

PROMET V SUEŠKEM PREKOPU ZOPET NORMALEN.

Amsterdam, 17. februarja. (Kor. urad.) »Staatscourant« izjavlja: Promet v Sueskem prekopu je zopet normalen.

AVSTRIJSKI IN NEMŠKI POSLANIK ODPOTOVALA V TEHERAN.

Carigrad, 16. februarja. (Kor. urad.) Avstro-ogrski poslanik grof Logothetti in nemški poslanik princ Reuss sta odpotovala v Teheran.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Izjalovljeni angleško-francoski napadi. — Uspešno nadaljevanje nemške ofenzive v Argonih in pri Toulu.

Berolin, 17. februarja. Veliki glavni stan: Francozi in Angleži so očitno niso vsled naših velikih uspehov na vzhodu včeraj in minulo noč na različnih točkah posebnih trdovratno napadli. Angleži so izgubili pri izjalovljenih poizkusih, da bi svoje dne 14. februarja izgubljene postojanke zopet osvojili, vnovič 4 častnike in 170 mož na ujetnikih.

Severovzhodno od Reimsa smo odbili sovražne napade, ujeli smo 2 častnike in 179 Francozov.

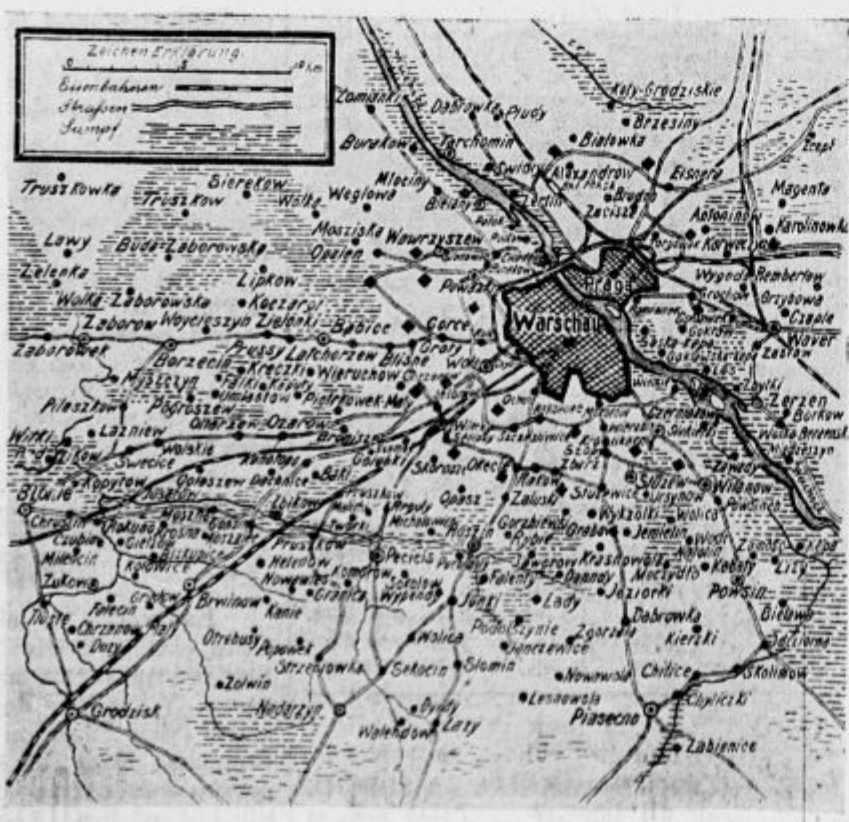
Posebno močni sunki so bili napertjeni proti našim črtam v Champagni, ki so večkrat privedli do ljutih bojev v bližini. Izvzemši posameznih kratkih odsekov, v katere je sovražnik vdrl in kjer boj še traja, smo sovražne napade povsod odbili in ujeli okoli 300 Francozov.

V Argonih smo nadaljevali ofenzivo, osvojili nadaljnje dele sovražne glavne postojanke, ujeli 350 Francozov in zaplenili 2 gorska topova in 7 strojnih pušk.

Varšava pred nemškim napadom.

(Glej sliko.)

Bliže in bliže se dviga nad poljsko glavno mesto grozeča železna pest zmagovite nemške armade. Zesomeli nemški letalci metati bombe na tamošnje vojaške in železniške zgradbe in predočiti prebivalstvu vso resnost položaja. Smotrovito gre nemško armadno vodstvo naprej in vedno naprej proti svojemu cilju. — Varšava je glavno mesto varšavske generalne gubernije t. j. Poljske. Kot nenavadno važno železniškokrižišče, se stekajo tu nove ruske železnice iz cele Rusije, na katere je rusko armadno vodstvo stavilo toliko nad. Mesto leži na 36—40 m visokem dolinskem robu in šteje krog 800.000 prebivalcev. Varšava je sedež poveljnika varšav. vojaškega okraja in generalnega poveljstva 6. in 15. ar-

Tudi v gozdu Priester (severno od Toula) je zaznamovati manjše uspehe; zaplenili smo dve strojni puški.

Z mej državnih dežela ni nič novega.

Najvišje armadno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Genf, 17. februarja. Francosko uradno poročilo z dne 15. t. m.: V Belgiji je sovražnik vztrajno bombardiral naše jarke na peščeninah. Naša težka artiljerija je obstreljevala sovražne možnarje. Okoli Alberta, med Avre in Oiso, pri Soissonu in Verneuilu, severovzhodno od Vailly in v Argonih se vrše zelo ljuti boji. V Lotaringiji se je sovražniku posrečilo, potem ko je potisnil naše prednje straže pri Grand Gerge nazaj, da je zasedel višini Hon in Norrsy. Bil pa je zopet vržen nazaj. V Vozezih se včeraj nemška ofenziva ni nadaljevala.

Poročilo ob 11. uri zvečer: Poroča se o nekaterih srečnih akcijah naše artiljerije. Pri Poelcapelle, severovzhodno od Ypresa, smo prisilili sovražno baterijo, da je utihnila. V Beaurainsu južno od Arrasa smo razrušili nemške jarke. Pri Soissonu in Perthesu smo uspešno obstreljevali sovražne utrdbe in nemške čete, ki so se koncentrirale.

Nieuport v razvalinah.

Berolin, 17. februarja. »Voss. Ztg.« poroča iz Amsterdama: Na bojišče so pripeljali te dni zelo veliko streliva. Nisem se še pripeljal v Nieuport, ko sem zapazil, da Nemci iz velike daljave iz težkih topov streljajo na Nieuport. Mesto je izpremenjeno v razvaline. Na bojišču samem so gromeli nemški, zavezniški in ladjini topovi; vmes je ropotalo brzostreljanje. Na obrežju so se bili boji na nož. Francozi so nameravali premakniti svojo bojno črto, a so zadel na odpor.

V Vozezih.

Kodanj, 16. februarja. Iz Pariza se poroča: Prve boje z bajoneti so bili smučači na nekem griču pri Sennhainu. Neki francoski oddelek planincev, 40 mož, so Nemci odrezali. Francozi se niso hoteli udati, marveč so se vozili po gori doli in so zaslili v nemške strelske jarke, kjer so bili vsi poklani.

General Percin in izpraznitev Lilla.

»Agenzia Stefani« poroča iz Pariza 12. t. m.: V svojem pismu generalu Percinu, bivšemu poveljniku prvega armadnega zbora v Lillu, z dne 8. t. m., potrjuje vojni minister Millerand svojo ustmeno izjavo, podano o priliki avdiencie in izjavlja, da Percin nikakor ni odgovoren za izpraznitev Lilla, ki se je izvršila lani meseca avgusta. Millerand dostavlja, da jemlje na znanje Percinovo željo in ga bo v slučaju potrebe poklical nazaj v aktivno službo.

Poincare na fronti.

Milan, 17. februarja. Listi poročajo iz Pariza: O priliki svojega obiska na fronti je predsednik Poincaré v spremstvu vojnega ministra Milleranda prišel tudi k četam, ki se bore v Vozezih in Alzaciji. Predsednik si je predvsem ogledal utrdbe pri Epinalu in Belfortu, potem se je pa podal v postojanke alpskih lovcev v Vozezih, kjer je več častnikom in podčastnikom osebno izročil vojaška odlikovanja.

General Pau potuje v Rusijo?

Frankobrod, 17. februarja. Po »Agence Havas« poroča »Frankfurter Zeitung«: V Atene je došel sinoči general Pau, ki potuje v Rusijo.

Belgijci se vračajo iz Londona domov.

Amsterdam, 16. februarja. (Kor. ur.) Veliko Belgijcev, ki bivajo na Angleškem, osobito tisti, ki se nahajajo v Londonu, se hočejo z ozirom na odredbe nemške vlade še pred četrtkom vrniti na Nizozemsko in v Belgijo.

Zamenjava angleških in nemških ranjenec.

Rotterdam, 16. februarja. (Kor. urad.) »Rotterdamsche Courant« poroča iz Vlissingena: Popoldne pričakujejo okroglo 100 ranjenih nemških ujetnikov z Angleškega.

Portugalska nevtralna.

PORTUGALSKA LOČITEV OD SPO-RAZUMA.

Bruselj, 17. februarja. Novi portugalski ministrski predsednik general Castro je izjavil lizbonskim časnikarjem: Portugalska se ne udeleži ne evropske vojske in tudi ne vojske v Egiptu, marveč ostane po volji ljudstva nevtralna.

POMILOŠČENJE NA PORTUGALSKEM.

Madrid, 17. februarja. »Imparcial« poroča iz Lizbone: Diktator Castro je pomilostil vse častnike, ki so nastopili proti vojski. Tudi rezervnike že odpušča domov.

Japonska proli Kitajski.

NAPETOST MED KITAJSKO IN JAPONSKO.

Frankobrod, 17. februarja. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Pekina: Kitajski zunanji minister Sun Taoči je odstopil zaradi japonskih zahtev. Zunanji minister je postal bivši ministrski predsednik Lusun Hsiang, prejšnji poslanik v Berlinu in poznejši guverner v Šantungu.

Berolin, 17. februarja. Pariško časopisje piše glede na zahteve Japonske Kitajski jako previdno. »Temps« in »Echo de Paris« opozarjata Japonsko, da je glede na ustanovitve nadvlade v vzhodni Aziji in za gospodarsko razširjenje navezana na evropski kapital. Z Anglijo se zato ne bo hotela spreti. Japonski se naznanja, da sme sploh vse zahtevati, kar hoče, če se odloči, da odpošlje večji del svoje armade v Evropo.

KITAJSKA ODKLONILA ZAHTEVE JAPONSKO.

London, 16. februarja. (Kor. ur.) »Times« poročajo iz Pekina: Kitajski poslanik v Tokiu je obvestil kitajsko vlado, da Japonska noče izpremeniti svojega stališča nasproti Kitajski. Kitajska je voljna se pogajati le glede na vzhodno Mongolsko, po vojski pa glede na vprašanje Šantunga.

Kodanj, 16. februarja. »Novo Vreme« poroča: Kitajska je izjavila japonskemu poslaniku, da brez državnega zbora ne more sklepati o japonski not. Po kitajski ustavi ne more sprejeti japonskih instruktorjev za preosnovo kitajske armade in mornarice. »Reč« poroča: V kitajskih mestih, celo v Fudžianu nabijajo razglase, ki se pečajo z japonskimi zahtevami. Kitajci se pozivajo na obrambo domovine proti Japonski, ki izkorišča evropsko vojsko, da se polšača kitajske zemlje. Rusija se označuje za prijateljico Japonske. Veliko pričakujejo Kitajci od Amerike. Kitajci so zelo razburjeni. Nemci zelo živahno delujejo. Japonsko časopisje je ogorčeno nad Juansikajevim odporom in zahteva brezobzirne korake.

OBOROŽEVANJE JAPONSKO.

Kodanj, 17. februarja. Petrograjska brozjavna agentura poroča, da so na Japonskem pozvani vsi letniki rezerve k izrednim orožnim vajam.

OBOROŽEVANJE JAPONSKO.

Kodanj, 18. februarja. V japonskih ladjedelnih delajo z mrzlično hitrostjo. Japonske vojne ladje so odplule v kitajsko vodovje. 20.000 mož pehote so zadnji teden vkrcali na 16 vojnih ladij. Ob kitajski obali je 35 japonskih vojnih ladij in križaric.

Tatovi v Tifonijevem slonovanju.

Iz Rima se poroča, da so tatovi vložili v tamkajšnje stanovanje italijanskega poslanika v Parizu Tifonija in vse preobrili. Iskali so menda samo denarja, ki ga pa najbrže niso nič našli; drugega, kakor se zdi, niso odnesli.

Grško-turški spor poravnal.

Carigrad, 17. februarja. (Kor. ur.) Grško-turški spor je končno urejen. Policijski ravnatelj je obiskal popoldne grškega zastopnika in je obžaloval dogodek. Jutri izide tozadevni komunike.

Kaj zahtevajo bavarski kmetje.

Na nedavnem zborovanju zastopnikov bavarskega kmečkega društva v Monakovem je bila sorieta resolucija, ki zahte-

va: Vojni ujetniki naj se porabijo za poljska dela, kakor se je sklenilo tudi v Avstriji. Pri poljskem delu mora pomagati tudi šolska mladina, in sicer od 8. leta naprej. Mestne delovne sile naj se pošiljajo na deželo le v toliko, v kolikor so kmečkega pokoljenja. Za poljska dela naj se uporabijo tudi kaznjenci, ki so obsojeni na manjše kazni. Državna pomoč se ima zagotoviti družinam vojnih obvezancev, da morejo dalje voditi gospodarstvo, kar pa se nikakor ne sme smatrati za ubožno podporo. Svoboda selitve naj se v toliko omeji, da noben delodajalec, ki nima kmečkega gospodarstva, ne sme sprejeti v službo kmeta. Semensko žito naj se nakupi z državno podporo. Da se štedi s krmom, naj se iz državnih gozdov dobavlja stelja. Neopravičeno nizka cena za oves naj se poviša. — Bavarski kmečki voditelj dr. Heim je koncem zborovanja rekel, da bodo Nemci dokazali, da se ne znajo boriti samo z mečem, nego tudi s plugom.

Razna poročila.

ZUNANJI IN SKUPNI FINANČNI MINISTER V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 17. februarja. (Kor. ur.) Skupni finančni minister dr. pl. Körber je došel sem.

Budimpešta, 17. februarja. (Kor. ur.) Zunanji minister baron Burian je došel v Budimpešto. Dopoldne je delal posete. Ob 1. uri popoldne je obiskal ministr. predsednika grofa Tiszo, kjer je ostal delj časa.

ŠPANSKA

se glede na pomorsko vojsko pridruži ugovoru Amerike nasproti Nemčiji.

PREPOVED TOCENJA ŽGANJA VOJAKOM V BEROLINU IN NA BRANDENBURSKEM.

Berolin. Vojaško poveljstvo je prepovedalo točiti žganje, liker, rum, grok in konjak vojakom v Berlinu in na Brandenburgskem z 19. februarja 1915. Kdor ne uboga, bo zaprt do enega leta in mu še lokal zapro.

ZAHTEVA ZA PREPOVED IZVAŽATI PŠENICO IZ ZDRUŽENIH DRŽAV.

London, 17. februarja. (Kor. urad.) »Reuter« poroča iz Newyorka dne 25. t. m.: Komisija, ki je zborovala pod vodstvom newyorškega župana, je zahtevala, naj se prepove izvoz pšenice iz Zdrženih držav, da se prepreči vedno večja draginja živil.

GENERALNA KONGREGACIJA JEZUITSKEGA REDA.

Rim, 16. februarja. (Kor. ur.) »Agenzia Stefani« poroča: Generalna kongregacija jezuitskega reda je potrdila dosedanje asistente za Italijo, Anglijo, Francijo in Španijo ter je določila dosedanjega provinciala na Nizozemskem za asistenta Nemčije. Kongregacija zboruje do velikonočnih praznikov.

K današnjemu važnemu sestanku italijanskega parlamenta.

Danes se je otvorila italijanska zbornica in splošno se pričakuje, da se bodo podale izjave o zadržanju Italije, s katero je stališče Rumunije v ozki zvezi. Kaj bo najbrže sklenil italijanski parlament, o tem je pisala »Köln. Zeitung« v svojem rimskem poročilu: ... na parlamentarnem obnebnju Italije se more še manj proročevati vreme, kot na morju ali na visokih gorah, od daleč se vidijo oblaki, kaj bo pa iz tega, tega danes nihče ne vé.

K otvoritvi laškega parlamenta piše »Berliner Tageblatt«: Splošna negotovost in nervoznost rasteta. Čimbolj se bližamo 18. februarju. Kako se je italijanska zbornica v decembru razšla, je vsem še v dobrem spominu. Pooblastila je ministrskega predsednika Salandra, da v zunanji politiki ukrene, kar se mu zdi ugodno. Salandra je zagotovil, da bo vlada le toliko časa ohranila nevtralnost, dokler ne bodo novi dogodki izzvali Italije, da opusti nevtralnost. Taki dogodki se med tem, kakor trdijo oficijozni krogi, niso pripetili. Napeto razmerje s Turčijo se je poravnalo in tudi na vzhodnem bojišču, ki Italijo posebno zanima, se ni dogodilo nič takega, da bi privedlo Italijo do izpremembe svoje politike.

Pripetil se tedaj ni noben dogodek, ki bi prisilil italijansko vlado, da opusti nevtralnost, vendar se pa razpoloženje strank ni pomirilo. Poučarjamo: strank, ne ljudstva. Ljudstvo hoče mir, da more obdelovati svoja polja, da more opravljati dela po tovarnah in drugod. Ljudstvo hoče v Avstriji dela in kruha, ne pa vojske. Ze sedaj vlada v Italiji veliko pomanjkanje žita in posebno brezdelnost, ker ne morejo italijanski delavci, ki so navezani na inozemstvo, dobiti dela.

Brezdvomno bodo takoj po otvoritvi parlamenta združene vojne stran-

ke skupno poskušale napasti Salandro v vprašanji in interpelacijah, na katere bo vlada izjavila isto kot decembra: da se ni namreč nič zgodilo, kar bi napotilo Italijo, da izpremeni svojo politiko. Nato bo zbornica s svojo veliko večino votirala vladi zaupnico, ker združeni intervencionisti razpolagajo komaj s 100 glasovi. Vojna stranka obstoji iz 25 revizionističnih socialistov pod Bissolatiem, 7 nacionalistov, 40 radikalcev in nekaj republikancev in vojnih hujšakcev drugih strank.

Neapolj, 16. februarja. Pri banketu liberalne monarhistične zveze je profesor Torraca pozdravil častnega predsednika, naučnega ministra Grippa, spominjajoč se velikih težkoč, ki jih je moral Salandrov kabinet v tej dobi premagati, ter naglašujoč, da se mora sedaj, ob dvajseti uri, cela dežela združiti ob ministrstvu. Grippa je odgovoril, da je izjava, ki jo je slišal, ob tej uri, noseči važne dogodke, za vlado velika tolažba edinstvo celokupne domovine. Napovedal je izvršitev raznih reform na polju srednjega in visokega šolstva, ki bodo prinesle olajšav zlasti dijaštvu italijanske narodnosti iz krajev izven kraljestva. Končno je slavil kralja kot veledušnega zaščitnika italijanskih pravic in dolžnosti in njegovo soplašanje s srcem celega naroda.

ITALIJANSKO IZSELJEVANJE.

Zbornici predloženo poročilo o italijanskem izseljenstvu v prvih desetih mesecih leta 1914. pravi, da se je preko italijanskih pristanišč in francoskega Havra izselilo 157.691 oseb, kar pomenja proti isti dobi prejšnjega leta manj 226.176 oseb. Vzrok tega velikega zmanjšanja je vojska, ustavitelj ali omejevalec paroplovnih zvez. V poštev pride tudi gospodarska kriza v Južni Ameriki in pa brezdelnost v Severni Ameriki. V istem času pa se je preko morja vrnilo v Italijo 155.334 oseb proti 136.440 prejšnjega leta. Od začetka vojske do srede oktobra se je vrnilo nič manj kakor 480.700 oseb.

Vremenske katastrofe na Italijanskem.

Benetke, 17. februarja. Iz Bologne se poroča, da so polja v tamošnji okolici na milje daleč poplavljeni. V Castiglione se po čudežu rešili. Tudi v Valsassini je poplava povzročila velika opustošenja. Pri Primaluni je sneg že 2 m visok. Telefonska in brzojavna služba je prekinjena. Pri Cernighe v bellunskem okraju je plaz zasul tri osebe, ki jih še niso mogli izkopati.

Rim, 18. februarja. (K. u.) Reka Tiber je padla. V mestu ni več povodnji. Vreme je lepo.

Belluno, 16. februarja. Tudi včeraj je neprestano snežilo in novi snežni plazovi so močno poškodovali železniško progo v Cadore. Promet je prekinjen. Za odpravo pošte so se priredile posebne sani. Vožnja v Pievedi Cadore, ki traja drugače štiri ure, zahteva sedaj 22 ur. Večkrat treba preko silnega snega, ki so ga prinesli plazovi. Upostava prometa na železnicah bo zahtevala več dni. 30 krajev v okolici Cadore je odrezanih od vsakega prometa.

Bologna, 16. februarja. Po hudem snežnem vremenu na dnih dni je nenadoma zavel široko; sneg se je začel hitro tajati in reke so silno narasle. V Sala Bolognese je povodenj tako silna, da je veliko občin odrezanih od vsakega prometa. V Bagno in Padullo so se priredile barke za reševalna dela. Veliko hiš je v nevarnosti, da se porušijo.

Anglija skriva izgube trgovskih ladij.

Berolin, 17. februarja. Angleška admiraliteta ne naznani več javnosti izgub trgovskih ladij. Trgovske parnike spremljajo daleč na morje vojne ladje.

Dnevne novice.

+ **Cerkveno odlikovanje.** Duhovnim svetnikom ljubljanske škofije sta imenovana č. gg. Valentin Bernik, župnik v Komendi, in Konrad Texter, župnik v Višnji gori.

+ **Odlikovana nadvojvoda.** C. kr. kor. urad poroča: Cesar je podelil generalu kavalerije nadvojvodu Francu Salvatorju takse prosto zaslužno zvezdo Rdečega križa z vojno dekoracijo; nadvojvodu Frideriku pa vojno dekoracijo k zaslužni zvezdi Rdečega križa.

+ **Zagotovitev obdelovanja polja spomladi.** C. kr. kor. urad poroča: Wiener Ztg. objavlja odlok poljedelskega ministrstva sporazumno z notranjim ministrom o zagotovitvi obdelovanja polja spomladanskih poljskih del 1915.

+ **Slov. katol. akadem. tehn. društvo »Danica«** (na Dunaju IX., Liechtensteinstraße 95/8) ima dne 23. t. m. 1915 ob pol 8. uri zvečer svoj redni občni zbor v restavraciji »Zum weißen Kreuz«, Nußdorferstraße 52, z običajnim dnevnim redom in volitvijo novega odbora.

+ **Junaki Korošci in štajerci na polju slave.** Graški listi pišejo po nekem pismu s severnega bojišča. Ruse smo zaporedoma dvakrat pošteno našeskali. Prvič so nas napadli z veliko premočjo. Bile so hude ure in trdi boji. Rusi so se že zagrizli in udarli že čez našo črto: polk je stal nasproti slabemu bataljonu. Odpotli so proti sovražnikovemu krilu in bataljon hrabrega štajerskega polka št. 87 in dve stotniji 47. polka. Junaki so naskočili štirikrat s hura Ruse, dokler jih niso vrgli nazaj. Ravnotako hlabro so se vojskovali vojaki 27. pešpolka na drugem krilu. Ujeli smo 1300 neranjenih in veliko ranjenih Rusov. Uničili smo popolnoma tri ruske bataljone: Rusi, Poljaki, Judi, Malo- in Velikorusi, Mongolci, Tataři; vse zmešano. Včeraj se je izvedel silovit napad na našo sosedno divizijo. Do večera je trajal boj, v katerem je dosegla divizija popoln uspeh in je ujela 6 častnikov in 700 neranjenih Rusov in je vrgla sovražnika z velikimi izgubami nazaj.

— **Velika katastrofa v Kranju.** — Skala se podrli na hišo. Iz Kranja nam poročajo: Nocoj je padla velika skala na hišo v Pečeh. Jurij Sirk je bil ranjen, a je bil rešen. Tri osebe so še pod razvalinami.

— **Sneg na Gorenjskem.** — Železniški stroj skočil s tira. — Črnovoiniki pomagajo pri odkidavanju snega. Iz Kranjske gore, dne 17. februarja 1915: Tukaj je zapadel letos sneg v prav obilni meri. V dolini ga imamo dobro 1'60 m visoko, ne morda kakih zametov, marveč tako debel sneg pokriva enakomerno vso ravan, a že eno uro hoda proti Pišenci ga je čez 3 m, na sedlu Vršču pa čez 4 m visoko. Strehe smo morali vse ogrebsti, da se niso polomile pod ogromno težo, zato pa imamo v vasi ulice — pravcate strelske jarke z 3 do 4 m visokimi stenami. Promet proti Trbižu počiva od nedelje. Včeraj je skočil iz tira železniški stroj, kateri je poizkušal prodreti silne snežne stene med Podkorenom in Ratečami. Danes je prišlo pomagat odkidavat progo okrog 100 črnovoinikov.

— **Strah pred povodnjjo.** Z Viča nam poročajo: Že dolgo niso bili Vičani v tolikem strahu kot minuli petek. Proti večeru se je opazilo, kako voda na vseh krajih narašča in sili na ceste, v hiše in hleve. Po mnogih hlevih je stala voda že visoko, da so morali živino goniti iz njih, drugi so zopet zapustili svoja vode polna stanovanja in si drugod poiskali varnega prenočišča. Na državni cesti pri pošti je drla Glinšica, da je moral pripravljeni voznik prevažati iz tovarn prihajajoče delavstvo. S strahom smo pričakovali, kaj bo ponoči. No, hvala Bogu, proti osmi uri zvečer je začela voda vsaj nekoliko vpadati, da je bilo občinstvo vsaj izven še večje nevarnosti. Povodenj je napravila precej škode po kletih in stanovanjih. Pri mnogih je voda kar iz tal bruhnila in vzdignila leseni tlak. Res, takega naliva Vičani še ne pomnijo. Zlasti se je na državni cesti zopet pokazala skrajna potreba, da se pri pošti Glinšica uravnava, most dvigne in razširi. Ako bi bila voda le še nekoliko naraščala, bi bil Vič, Nova vas in Rožna dolina izpostavljena strašni katastrofi. Upamo, da se bodo vsaj zdaj prizadete oblasti: država, dežela in občina zedinile in dolgoletna pogajanja glede mostu in uravnave Glinšice udeležila, da ne bo treba Vičanom ob vsakem večjem deževju trepetati pred vodnimi silami.

— **Umrl je pri Sv. Marjeti na Pluju** g. Tomaž Mikl, veleposestnik, bivši trgovec itd. Blag mu spomin!

— **Umrla je 16. t. m. v Novem mestu** gospa Ljudmila Ipavitz, teta davčnega oskrbnika Alojzija Ipavitz.

— **Iz seznama izgub št. 125.** Praporščak Božič Franc, 39. polj. top. polk, iz Volšperka na Koroškem, ranjen; poročnik Vrabčič Adolf, 75. pp., 14. marškomp., iz Ljutomerja, mrtev (4. nov. 1914); Frank Roman s križarice »Zenta«, ujet na Cetinju; Kramer Ivan s križarice »Zenta«, ujet na Cetinju; Knipic Franc s križarice »Zenta«, iz Podgorice pri Ljubljani, ujet na Cetinju; Kuček Marcel s križarice »Zenta«, iz Trsta, ujet na Cetinju; Pikon Franc s križarice »Zenta«, iz Gorij pri Bledu, ujet na Cetinju; Robič Pavel s križarice »Zenta«, iz Kranjskegore, ujet na Cetinju; Sibe-

nik Ivan s križarice »Zenta«, iz Črnomlja, ujet na Cetinju; Stubel Angelik s križarice »Zenta«, iz Trsta, ujet na Cetinju.

— **V poročilu o katastrofi v Brežicah** je nepremagljivi tiskarski skrat postavil na čelo notice »Eksplodizija v Volčanseku« namesto »pri Volčanseku«.

— **Povodnji na Kočevskem.** Prekinjen je promet med Črnomljem in Kočevjem, ker je Rinza prestopila bregove in je poplavlila deželno cesto.

— **Vojaška vest.** Stotnik je postal domobranski nadporočnik Edv. Vavpotič.

— **Poroka vojaka brez nog.** V rezervni bolnišnici »Rdečega Križa« v Neubau-u na Dunaju se je te dni vršila pretresljiva poroka. 32 let stari kovač Klement Kliva je bil ob izbruhu vojne vpoklican pod orožje ter je prišel 9. oktobra na bojno črto. Udeležil se je več bojev- 23. novembra pa so ga poslali na Dunaj, kjer so mu morali odžagati obe nogi. Nevesta Antonija Irsa, uradniška hči v Opatovici, mu je ostala zvesta ter izrazila željo, da se ž njim poroči. Poroka se je vršila v bolnišnici. Po cerkvenem obredu je tajnik bolnišnice prebral brzojavko Njegovega Veličanstva ter izročil novoporočencema cesarjev dar 500 K. Uradništvo bolnišnice je nabralo nadaljnjih 150 K.

— **Obtožen razžaljenja Veličanstva in dvakrat oproščen.** Iz Gorice se poroča: Odvetniški kandidat Franc Majcen, doma iz Polja na Koroškem, je bil zaradi pisma, ki ga je pisal nekemu odvetniku na Dunaj, obtožen zaradi razžaljenja Veličanstva. Pri obravnavi v Gorici v oktobru 1914 je bil obdolženec oproščen, državni pravdnik pa se je pritožil in najvišje sodišče na Dunaju je odredilo novo obravnavo, pri kateri je bil Majcen vnovič oproščen.

— **Na Ogrskem rekvirirajo tudi turšico.** Iz Budimpešte se poroča 16. t. m., da je izšla naredba skupnega ministrstva, s katero se rekvizicija žita raztegne tudi na turšico in druge poljedelske proizvode. S posebno naredbo se določijo za turšico in druge poljedelske proizvode (izvzemši pšenico, rž, ječmen in oves, za katere so se maksimalne cene že preje določile) najvišje cene. Poljedelski minister je pooblastil deželno gospodarsko komisijo, da sme do 1. marca iz proste roke nakupiti turšico od onih, ki jo prostovoljno ponudijo, in sicer za ceno, ki presega maksimalno ceno za turšico.

— **Poostreni prekisod v Bosni in Hercegovini.** Graški listi poročajo: Poveljnik balkanskih čet je na začetkom vojske proglašeni preki sod zopet opozoril in ga je z dodatkom poostiril.

— **Povodnji v škofjeloški okolici** so napravile zelo veliko škodo tudi v Zabnici, Dorfarih in v Star. Dvoru; voda je vdrla v hleve in v kleti in poškodovala precej živil.

— **Snežni plaz zasul človeka.** Iz Cerknega: V nedeljo, dne 7. februarja, se je zgodila blizu Cerknega velika nesreča. Sneženi plaz je zajel 54letnega Petra Jereba iz Labinja in ga pokopal v nižavi. Po trdopolnem iskanju so ga našli dne 13. februarja popoldne.

— **Težko ranjeni Slovenec se je poročil s Čehinjo.** V bolnišnici v Rudolfinu v Prahi se nahaja mehanik Josip Žonta iz Idrije. Te dni se je odločil poročiti z gđno Emilijo Houfovc iz Sedlčan.

— **Padel je v Karpatih nadporočnik** 97. pešpolka g. Egon Gabrijelečič, sin dvornega svetnika pri vrhovnem sodišču na Dunaju.

— **Žrebanje III. razredne loterije.** Glavni dobiček 3. razreda III. avstrijske razredne loterije v znesku 90.000 kron je zadela št. 22.683.

Ljubljanske novice.

Ij **Raport pri štacijskem poveljstvu za ranjene in bolne častnike.** Vsi gospodje častniki, praporščaki, častniški aspiranti, kadeti in kadetni aspiranti (vojaški uradniki in uradniški aspiranti) vseh armadnih skupin, ki so se ranjeni ali bolni vrnili z bojnega polja v notranjo deželo ter so tu v garnizijskih ali rezervnih bolnišnicah, zavodih prostovoljne sanitetne službe, civilnih bolnišnicah ali v privatni negi ali sicer kako na dopustu ali pa kot lahko bolni in rekonvalescenti opravljajo službo pri nadomestnih četah ali kje drugje, se imajo, ako njih stanje količkaj dovoljuje, v času od 22. do 24. februarja med 9. uro dopoldne in 2. uro popoldne o se bno zgledati na štacijskem poveljstvu njihovega bivališča, oziroma na najbližjem štacijskem poveljstvu, da prejmejo nujna in važna povelja. Gažisti (aspiranti), katerih stanje izključuje, da bi osebno prišli na štacijsko poveljstvo, imajo to pismo ali posredovanjem druge osebe javiti štacijskemu poveljstvu in predložiti vojaškozdravniško spričevalo o svojem stanju.

Ij **Moko iz Ljubljane na deželo** je prepovedano izvažati.

Ij **Odlikovanje** uslužbenca kranjskega deželnega odbora. Iz Celja nam poročajo: Včeraj je bil namreč odlikovan z hlabrostno srebrno svetinjo II. razreda Marko Štuhec, sluga

kranjskega deželnega odbora. Odlikovanje je zaslužil na severnem bojišču. Po ganljivem govoru pred stotnijo mu je odlikovanje pripel g. poročnik dr. Muraltner. G. Štuhec se nahaja sedaj pri svojem polku v Celju št. 87.

Ij **Vojak Ljubljancan umrl v ogrski bolnišnici.** Matija Valentinčič, doma iz Ljubljane, je umrl dne 13. februarja 1915 v rezervni bolnišnici v Diesgyör Vasgjar pri Miskolcu na Ogrskem vsled od šrapnela na severnem bojišču dobljenih ran. Bodi mu lahka ogrska zemlja!

Ij **Tresenje v Ljubljani** je beležila tukajšnja potresna opazovalnica predvečernjim ob 10. uri 16 minut 43 sekund. Tresenje so čutili tukaj nekateri Ljubljanci.

Ij **Tatvina v cerkvi.** Na Glincah je neki tat v župni cerkvi vlomil v puščico, ki jo je oropal. Vlomilec ni znan.

Ij **Ranjen se je vrnil s severnega bojišča** rezervni poročnik, c. kr. geometer v Kranju Zupančič.

Ij **Izgubila je neka gospodična zeleno ročno torbico**, v kateri je bilo nad 190 K denarja, fotografija in pismo, naslovljeno na Ano Poljanec.

Zahvala.

360

O prebriski izgubi naše pre-dobre nad vse ljubljene so-pruge, oziroma hčerke, sestre, tete in sestrične, gospe

ANE SARK

izrekamo za vse obilo izkazano sočutje pristrčno zahvalo.

Osobito se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znan-cem, ki so drago pokojnico spre-mili k večnemu počitku.

Žalujoči ostali.

V Ljubljani, dne 18. febr. 1915.

2 učiteljici

iščeta primerne službe.

Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: 3615

Dr. B. Ipavic

v Ljubljani

zopet ordinira

za ženske bolezni

Moderno stanovanje

v središču mesta, obstoječe iz šestereh sob, kopalnice in drugih pritliklin se išče za takoj ali pa najkasneje do 1. julija t. l. Vstrezalo bi tudi dvoje stanovanj v isti hiši s četvero, oziroma dvema sobama. Ponudbe na: Dr. Peter Defranceschi v Gorici.

JOSIP TROBIŠ TINCA TROBIŠ ROJ. MODIC

POROČENA

ŠMARJETA

PULJ

V LJUBLJANI V SVEČANU 1915.

Brez vsakega posebnega obvestila.

Vojaščine prost

352

trgovski sotrudnik

želi mesta v kaki večji mešani trgovini. Gra tudi kot vodja podružnice. Nastopi lahko takoj. Ponudbe pod »Sotrudnik 352« na upravo lista.

Skrb za invalide.

Od trenutka, ko so dospeli prvi ranjenci z bojišč, se je vedno in vedno pojavljalo v tisočih oblikah vprašanje: kaj bo, kadar se konča gigantski boj, ki se širi od dne do dne, z vsemi onimi nesrečniki, ki se bodo onemogli in pohabljeni vrnili v domovino. Z vsakim tisočem novih ranjenec je naraščalo to vprašanje, ki je danes že postalo splošno. Akutno postaje seveda vsakokrat tamkaj, ko se usmiljenemu očesu odkrivajo telesa brez rok, brez nog ali vida. Misel, da so bili krvavi deli teh teles žrtvovani za nas in našo domovino, nujno nalaga dolžnost, storiti vse, kar je v človeških močeh, da se ustvari nadaljnje življenje teh ubožcev spodobno človeku in da ti junaki domovine ne bodo odvisni od javne dobrodelnosti. Eno nam je vsem jasno: z lajso se vojaškemu invalidu ne sme pomagati. Ta način preskrbe invalidov je za državo in narod predvsem pa za njegove junake nečasten ter stoji izven vsake razprave za vse čase.

Hvala Bogu se je že na primeren način začelo delati, da se tozadevnemu vprašanju odmore, in iz dosedanjih stremeljenj se more z gotovostjo spoznati, da bo organizacija preskrbe invalidov izvedena na ta način, da bo dana možnost poštenega državljanu primerne življenja vsakemu za domovino pohabljenemu, izvzemši popolnoma izrednih slučajev. In to je ravno, po čemur hlepi dostojanstvo človekovo v invalidu: ostati koristen član človeške družbe, ki si sam s svojim delom vzdržuje življenje in ki se vsled tega ne čuti zapostavljenega kot manj vreden od onih, ki so popolnoma sposobni za delo. Ustvariti zanesljivo podlago za tako, vsaj deloma zanesljivo bodočnost, je gotovo najmanj, kar je dolžna država in družba napram ranjenim vojakom, ki so bili pohabljeni v njenem interesu in službi.

Gotovo je, da se že kažejo oblike tozadevne organizacije šele v prvem početku razvoja, vendar po nosijo znak sposobnosti za dalekosežen razvoj ter jamčijo, da ni mogoče več misliti na opustitev tozadevnega stremeljenja. Vsekakor je razveseljiva vest, da namerava vlada že v prihodnjih dneh udeležiti provizorij novega vojaškega zakona. Znano je namreč, da je v tem pogledu posredovala deputacija nemške krščanske socialne stranke dne 27. januarja pri ministrskem predsedniku, ki je povdarjala, da je nov vojaški preskrbovalni zakon ena glavnih zahtev krščansko socialne stranke. Da bo sledila omenjenemu provizoriju na podlagi izkušeni končna ureditelj vojaških preskrbovalnih vprašanj, sledi samoočemu umevno že iz bistva in smisla provizorija samega.

Seveda ni nikakor končno rešeno vprašanje preskrbe invalidov edino le z postavnimi odredbami, kajti težje vraščanja kot smo že omenili, leži v odredbah, ki naj bi omogočile rešitev deložnostnosti vojaških invalidov, katerim bi se potem tudi morala nuditi primerni potom možnost dela. Za rešitev deložnostnosti pridejo predvsem v poštev ortopedični zavodi. Na Dunaju so že ustanovili ortopedično bolnišnico z 1000 posteljami, ki jo bodo v kratkem razširili na 2500 postelj. Naloga ortopedičnega lečenja je, zmanjšati telesne hibe na najmanjšo stopnjo in preprečiti čim največ mogoče popolno izužbo ranjenih udov telesa. Potem pa tu tudi naloga ortopedičnega zdravljenja, doseči čim večjo uporabnost pohabljenih udov.

Pa tudi s tem še ni vse storjeno. Pozneje bo treba skrbeti, da se na ta način zdravljenim invalidom priskrbi njim primerno delo in opravilo. Neehobno potrebno bo nekake vrste posredovanje za delo va vojaške invalide, potem katerega naj bi se prazna mesta zasedla z vojaškimi invalidi, ne da bi se s tem izpodrivalo zdrave. Na Dunaju se v tem pogledu kažejo mnogo obetajoči početki, kajti snuje se liga za varstvo invalidov, katere člani, delodajalci javnih in privatnih obratov in podjetij se obvežejo, predvsem nuditi dela invalidom. Seveda pridejo poleg zasebnih podjetij v tem oziru predvsem v poštev državne in občinske pisarne, v katerih bi mogli invalidi v mnogih slučajih opravljati ista dela kakor zdravi in krepki mošči, katerim je odprta možnost eksistence tudi drugod.

Posebno poglavje tvorijo še invalidi, katerim manjkajo celi udi. Tem bi se moglo pomagati vsaj deloma z umetno narejenimi udi, s katerimi se je na odlagi sredstev moderne tehnike že mnogo dobrega storilo. Tudi v tem oziru je začrtelo pot v bodočnost neko novo dunjsko društvo, ki ima namen, preskrbovati invalide z umetno narejenimi udi.

V preskrbi invalidov se je torej že storil začetek, ki mnogo obeja, treba je le, da država sama, celotno organizacijo primerno izdela ter tako omogoči vsem vojaškim invalidom življeje dostojno avstrijskega državljanja.

Naročajte „Slovenca“.

Izdaja konzorcij „Slovenca“.

Henrik Sienkiewicz za Poljake.

Poljski pomočni odbor v Švici, ki so ga ustanovili nevtralni Poljaki brez razlike državne pripadnosti, je izdal naslednji poziv Henrika Sienkiewicza:

Za olajšanje belgijske bede, ki jo je provzročila vojna, se je od vseh strani poslala bogata in izdatna pomoč. Sedaj mora tudi moja domovina prositi za tako pomoč. Poljsko zemljo, ki je sedemkrat tako velika, kakor celo belgijsko kraljestvo, je vojna s svojim železnim kopitom neusmiljeno steptala. Reke krvi je prelil meč na tej nesrečni zemlji, katere sinovi se morajo istočasno boriti v treh sovražnih si taborih. Vojni požar je uničil mesta in vasi. Delo povsodi počiva, a nad nepreglednim ozemljem od Njemena do Karpatov je lakota razoročila svoja strašna krila.

Ali ima Poljska pravico do pomoči kulturnega sveta? V imenu ljubezni do bližnjega gre taka pomoč vsakemu narodu, toliko bolj pa poljskemu, ki se po razdelitvi svoje domovine ni dal uničiti, ki svojega imena ni nikdar zatajil in ki je s svojo močno voljo za vedno zagotovil svoj obstanek. Poljski narod ima pravico do te pomoči temeljem svoje prošlosti, ko je v stoletni borbi proti polumesecu tvoril zid v varstvo krščanstva, bil zaščitnik preganjan in širitelj evropske kulture na vzhodu. Torej v imenu tega našega deleža v življenju človeštva, v imenu pravice, ki izhaja iz tega sodelovanja, v imenu Kristusovega nauka in v imenu naših starih in novih ran in bolečin, se obračam na vas, kulturni narodi, in vas kličem, da prihitite na pomoč mojemu narodu. Naj poljska mesta in vasi na novo vstanejo iz svojih razvalin. Naj poljskemu kmetu ne zmanjka sile, da se zopet loti pluga in v njegovih kašah naj ne manjka žita za novo setev. Naj glas Poljske ne zveni vedno kot krik bolečine. Naj bo materi dano, da more svojim otrokom nuditi nekaj več nego same solze. Kruha in streho za poljski narod, da more doživeti pomlad novega vstajenja! — Henrik Sienkiewicz.

Francosko časopisje v vojski.

Andrej Winding, poročevalec »Politikena«, pravi, da se je francosko časopisje v vojski zelo izpremenilo. Winding prebiva sedaj v Parizu in ves razvoj natančno zasleduje. Listi, ki so imeli pred vojsko veliko vlogo, so sedaj čisto v ozadju; drugi so se pa hitro dvignili, kajti Francozi zahtevajo sedaj vse drugo čtivo kakor preje. Praznega mlatenja ljudje ne marajo, predvsem hočejo imeti dobra in točna poročila.

»La Liberté«, ki je imela pred vojsko 60.000 naročnikov, jih ima sedaj nad 250.000. List izhaja namreč o pravem času in je na glasu kot zelo zanesljiv in patriotičen. Cela vrsta časopisov je popolnoma izginila; zlasti slabo se godi listom boulevarda, ki so živel preje večidel od reklamnih notic. Med mrtveci je protikatoliška »Lanterne«, »L'Evenement«, radikalni »Rapport« in bonapartistična »Autorité«. Tudi posvetni »Gil Blas« je izginil, ker so morali skoro vsi uredniki v vojske. Po vojski upa zopet priti na dan.

Zelo slabo gre nekaj tako mogočnemu »Matin«; po izbruhu vojske je padlo število odjemalcev od 800.000 na 300.000. Zadnje tedne si je malo opomogel, vsled vsakdanjih načrtov na prvi strani, ki vojni položaj veliko jasnejše slikajo kot uradna poročila. Tudi »Journal« je padel od 1.400.000 na 500.000 naročnikov, a med vojsko je dosegel zopet staro število. Do tega uspeha so mu pripomogle črtice Abela Hermantisa, ki jih objavlja pod naslovom: »Rodbina Valadier v vojskem času«. Sicer nam učinke vojske na to obitelji, in ker se pojavlja isto v vseh malih obiteljih, ga zelo radi čitajo. Tudi to mu dobro služi, da je obdržal skoro vse urednike; njegov vojni poročevalec Andrej Tudesque se pelje vsak dan z avtomobilom iz Pariza v bojno črto.

Najbolj razširjen francoski list »Petit Parisien« je svojih 1.600 tisoč naročnikov obdržal, ravnotako »Petit Journal« svojih 1.100.000 naročnikov. Ta dva lista sta najbolj razširjena na deželi.

A vodilni jutranji list Pariza je postal »Echo de Paris«; pred vojsko je izhajal samo v 100.000 izvodih, sedaj jih ima že 600.000. Za ta velikanški napredek skrbi Paul Bourget s svojim vojnimi črticami in pa Maurice Barrès z vsakdanjim uvodnim člankom. V uvodniku je izraženo mišljenje in čutenje boljšega francoskega meščanstva. Zelo čitajo tudi stari »Figaro«, ki je sicer glede števila izvodov ostal na prejšnjem mestu, ne pa glede ugleda. Tudi »Gaulois« precej čitajo. Oba ta dva lista se pečata zlasti

s članki o dobrodelnosti in skrbi za vojake. Enakega mišljenja kot »Gaulois« je »Action Française«, list mlajših rojalističnih krogov. Zelo je proti judom in agitira za revolucijo proti republiki. Clemenceau-jev list »Home enchainé« (privezani ali priklenjeni človek) čitajo iz radovednosti. Začetkom se je imenoval »prosti človek«, a cenzura mu je tako nagajala, da je Clemenceau vedno spreminjal ime in nazadnje prišel do sedanjega naslova. Clemenceau vže v naprej ve, kje ga bo cenzura prišla, in spiše nalašč nato prikrojene članke; to vzbudi večkrat veliko veselost. Gustave Hervé, prejšnji antimilitarist, ima s svojo »Guerre sociale« (socialna vojna) še precej sreče. Vlada ga ima sedaj zelo rada; ko se je v začetku vojske oglašil kot prostovoljec, so mu rekli, naj le ostane urednik, ker tako svojemu narodu bolje služi. »Paris Journal« prinaša vsak dan liste ranjenec (na Francoskem ni uradnih izkazov o izgubah). »L'Information«, borzna poročevalka, se tudi dviga, zlasti ker prinaša dobre in dolge članke angleškega časopisja. In to je glavno: premoč angleškega časopisja. Kdor hoče biti namreč prav natančno poučen o vojski, si kupi pariške izdaje angleških in ameriških listov. Za »New York Herald« in »Daily Mail« se kar trgajo, in »Times« še nikdar niso bili razširjeni v Parizu tako kot sedaj. Poleg par imenovanih francoskih listov prideta v poštev namreč samo še dva: resni »Journal des débats« in pa stari »Temps«, glasilo vlade. Umevno je, da čitajo slednjega bolj kot so ga včasih. Francoski listi so bili preje bolj revolverse vrste, vsak umor in vsak škandal je bil do pičice opisan. Sedaj zahteva občinstvo drugega čtiva, a iz črnca ne more postati naenkrat belokozec. Pogleda v svet uredniki niso imeli. Čisto drugačni so Angleži; vodilni listi so pošilali poročevalce v Afriko, Kanado, Avstralijo, Tibet, na Japonsko itd. Vpliv te vzgoje se danes povsod pozna. Poslali so celo vrsto francoskih žurnalistov na fronto, vlada sama jih je poslala. Uspeh je bil klavarn; njihova poročila niti najmanj ne dosegajo ona angleških tovarišev. Zato čita vsak Parizan, ki angleško razume, angleške liste. Nekoliko opravičljiva za francoske liste je stroga cenzura; vidi se, kot bi bili cenzorji sovražniki Francozov. Včasih zatro take članke, ki bi prav lahko dvignili patriotični čut. Semintja se dogodi pri tem tudi kaka zelo smešna; tako so zadnjič črtali ime pariškega Gallienija, v čigar imenu se ravno cenzura vrši. Tako tudi danes pariški listi ne morejo podati natančne in popolne slike sedanjih dni.

Brezplačno prevažanje daril za vojake na bojnem polju.

katere zbira in razdeljuje c. in kr. vojno ministrstvo, vojno oskrbni urad na Dunaju ali vojno oskrbni urad v ministrstvu kraljeve ogrske deželne brambe. S takojšnjo veljavnostjo do preklica, najdalje pa do 31. julija 1915 se dovoli na vseh od c. kr. avstr. drž. železnice obratovanih normalno tirnih in ozkotirnih prog za v naslednjem našete vrste blaga brezplačno prevažanje pod naslednjimi pogoji: 1. Ta ugodnost velja: A. Pri nabiralni službi c. in kr. vojnega ministrstva, vojno oskrbni urad na Dunaju: a) za spodnjo in vrhno obleko vsake vrste; b) za tobak vsake vrste, vino, šokolado in kandite (sladkorčke); c) vsako drugo blago, ki je prikladno za osebno uporabo za vojake na bojnem polju. Blago, ki očitno ni prikladno za osebno uporabo za vojake na bojnem polju, je izključiti od brezplačnega prevažanja. B. Pri nabiralni službi vojno oskrbnega urada v ministrstvu kraljeve ogrske deželne brambe. a) za spodnjo in vrhno obleko vsake vrste; b) tobak vsake vrste, vino, šokolado in kandite (sladkorčke). 2. Označbi vsebine v voznihih listih mora biti prilepljen že pri oddaji pristavek: »Darila za vojake na bojnem polju«. 3. Ugodnost velja pri nabiralni službi c. in kr. vojnega ministrstva vojno oskrbni urad na Dunaju le za naslednje navedene pošiljalne relacije, če odda darovalec, (društvo, odbor, posamezna oseba) pošiljatev na kako podružnico, ki je za nadaljnjo pošiljanje očitno neugodno ležeče n. pr. darovalec v Trstu odda darove na podružnico v Znojmu, tedaj mora pošiljalna postaja odkloniti brezplačno prevažanje in priporočiti darovalcu, da odda dar na vsako drugo, ugodnejše ležečo podružnico. 4. Ugodnost velja pri nabiralni službi vojno oskrbnega

urada v ministrstvu kraljeve ogrske deželne brambe le za pošiljatev za sebnikov na vojno oskrbni urad v ministrstvu kralj. ogrske deželne brambe v Budimpešti ter za pošiljatev tega vojno oskrbnega urada na kako c. in kr. etapno povelstvo. 5. Predumji in povzetja po dohodu niso dovoljena pri izrabi te ugodnosti. Končno se pripominja, da je dovoljeno brezplačno prevažanje tako razumeti, da tudi niso računati tarifarične postranske pristojbine izvzemši skladiščino. I. Kot centralni urad za nabiralno službo posluje c. in kr. vojno ministrstvo, vojno oskrbni urad na Dunaju. Za področje c. kr. ravnateljstva državne železnice v Trstu pridejo v poštev za nabiranje sledeče podružnice: v Gorici: nabiralnišče vojno oskrbnega urada za naturalna darila; v Gorici: nabiralnišče vojno oskrbnega urada za naturalna darila v slovenskem okrožju; v Celovcu: nabiralnišče vojno oskrbnega urada za naturalna darila; v Ljubljani: nabiralnišče vojno oskrbnega urada za naturalna darila; v Beljaku: nabiralnišče vojno oskrbnega urada za naturalna darila. II. Razpošiljanje naturalnih daril je urejeno kakor sledi: 1. Darila za vojake na bojnem polju naj pošilja darovalci na bližnjo, za nadaljnjo pošiljanje ugodno ležečo nabiralno podružnico. 2. Večje pošiljatev naj naznanijo darovalci, predno jih odpošljejo, c. in kr. vojnemu ministrstvu, vojno oskrbni urad na Dunaju. Na podlagi teh obvestil bo poslal vojno oskrbni urad darovalcem v svrhu direktne odpošiljatev uradno izgotovljene vozne liste, v katerih mora biti napisano c. in kr. vojno ministrstvo, vojno oskrbni urad na Dunaju kot pošiljatelj in kako c. in kr. etapno poveljstvo kot prejemnik. Svoječasno z veljavnostjo do 1. februarja 1915 razglašene določbe za brezplačno prevažanje daril na »Rdeči križ« veljajo še nadalje do preklica, najkasneje pa do 31. julija 1915. Podrobna pojasnila dajejo postaje.

Zanesljivega

zidar. polirja

156e takoj stavb. podjetnik J. König, Ljubljana, Marmontova ul. ca 16. 345

Zdrav in priden

učenec

z dobrimi šolskimi spričevali, se takoj sprejme v trgovino z mešanim blagom Anton Jaklin, Vi anje pri Celju. 344

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Prosim, oglejte si predležeče oblike nog, in ne bodete prišli težko do prepričanja, da oblika čevlja ne sme biti poljubna, temveč obliki noge popolnoma prilagoden. Človeške noge niso vse enake oblike, vsaka noga ima svoje posebnosti, in te posebnosti upoštevati je dolžnost vsakega izkušnega veščaka.

Poskusite pri: 935

Fran Szantner

specialist za ortopedična in anatomska obuvanja

Ljubljana, Selenburgova ul. 4.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Jožef Gostinčar, državni poslanec.